

БЪЛГАРСКА
НАРОДНА БАНКА

БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ НА БЪЛГАРИЯ

септември 2009 г.

24 ноември 2009 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Външен дълг на България (септември 2009 г.).....	3
<i>Динамика на декларираните нови кредити, януари – септември 2009 г.</i>	6
Таблицы.....	9
<i>Размер на брутния външен дълг по сектори (сравнителна таблица)</i>	10
<i>Размер на брутния външен дълг по сектори (месечни данни)</i>	12
<i>Матуритетна структура на брутния външен дълг (месечни данни)</i>	13
<i>Размер на брутния външен дълг по инструменти (месечни данни)</i>	14
<i>Структура на краткосрочния и дългосрочен външен дълг по инструменти</i>	15
<i>ДЦК, емитирани на вътрешния пазар, притежавани от нерезиденти</i>	16
<i>Облигации на правителството, емитирани на международните пазари и притежавани от резиденти</i>	16
<i>Размер на брутния външен дълг по кредитори (сравнителна таблица)</i>	17
<i>Валутна структура на брутния външен дълг</i>	18
<i>Нетен поток</i>	19
<i>Получени кредити и депозити по сектори (сравнителна таблица)</i>	20
<i>Получени кредити и депозити по инструменти (сравнителна таблица)</i>	21
<i>Обслужване на брутния външен дълг по сектори (сравнителна таблица)</i>	22
<i>Обслужване на брутния външен дълг по инструменти (сравнителна таблица)</i>	23
<i>Нетен външен дълг</i>	24
<i>Географска структура на външния дълг на Други сектори</i>	25
<i>Отраслова структура на външния дълг на Други сектори</i>	26
<i>Лихвена структура на външния финансов дълг на Други сектори</i>	27
<i>Индикатори на външния сектор (таблица и графики)</i>	28
Методологически бележки по отчитането на брутния външен дълг на България	35
Информация за външния сектор, публикувана на интернет страницата на БНБ.....	41

БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ НА БЪЛГАРИЯ¹

СЕПТЕМВРИ 2009 г.

Брутен външен дълг

Брутният външен дълг към края на септември 2009 г. възлиза на 36 557.7 млн. евро, като намалява с 416.1 млн. евро (1.1%) в сравнение с края на 2008 г. (36 973.7 млн. евро). Като процент от БВП² брутният външен дълг е 109.2%, като нараства с 0.8 процентни пункта спрямо декември 2008 г. (108.4% от БВП). За намалението на дълга най-силно допринасят задълженията на сектор *Банки* (намаление от 939.4 млн. евро, 10.3%). Спрямо края на септември 2008 г. (36 348.8 млн. евро) брутният външен дълг нараства с 208.9 млн. евро.

Дългосрочните задължения са 24 159.3 млн. евро (66.1% от дълга), като нарастват с 296.8 млн. евро спрямо края на 2008 г. (23 862.5 млн. евро, 64.5% от дълга). Спрямо края на септември 2008 г. (23 217.8 млн. евро, 63.9% от дълга) те нарастват с 941.4 млн. евро (4.1%).

Краткосрочният дълг възлиза на 12 398.4 млн. евро (37% от БВП), като намалява със 712.8 млн. евро спрямо края на 2008 г. (13 111.2 млн. евро, 38.4% от БВП). Краткосрочният дълг на сектор *Банки* намалява с 386.8 млн. евро (от което намалението на депозитите на нерезиденти е 372.7 млн. евро), а на *Други сектори* намалява с 326 млн. евро (намаление на търговски кредити в размер на 408.8 млн. евро). Спрямо края на септември 2008 г. (13 131 млн. евро) краткосрочният дълг намалява със 732.6 млн. евро (5.6%).

Дългът на сектор *Държавно управление* възлиза на 2768.9 млн. евро (8.3% от БВП), като нараства спрямо края на 2008 г. със 173.3 млн. евро (6.7%)³. Спрямо края на септември 2008 г. (2729 млн. евро) дългът на сектора нараства с 40 млн. евро (1.5%).

Дългът на банките възлиза на 8137.7 млн. евро (24.3% от БВП), като намалява с 939.4 млн. евро (10.3%) спрямо края на 2008 г. (9077.1 млн. евро, 26.6% от БВП). Спрямо края на септември 2008 г. (8948 млн. евро) дългът на сектора намалява с 810.3 млн. евро (9.1%).

В края на септември 2009 г. **депозитите на нерезиденти** в местни банки възлизат на 5601.9 млн. евро, като намалението спрямо края на декември 2008 г. е в размер на 372.7 млн. евро (6.2%).

Дългът на *Други сектори*⁴ е 11 580.5 млн. евро (34.6% от БВП), като намалява с 397.7 млн. евро (3.3%) спрямо края на 2008 г. (11 978.1 млн. евро, 35.1% от БВП). В сравнение с края на септември 2008 г. (11 776 млн. евро) той намалява със 195.6 млн. евро (1.7%).

¹ Анализът е изготвен на база таблиците на брутният външен дълг по сектори. Данните за 2008 г. и 2009 г. са предварителни. Данните за август 2009 г. са ревизирани. С отчета за октомври 2009 г. данните за април – септември 2009 г. ще бъдат ревизирани.

² При брутен вътрешен продукт за 2008 г. (предварителни данни на НСИ), в размер на 34 117.5 млн. евро и предварителна оценка на БНБ за 2009 г. в размер на 33 480 млн. евро.

³ При спазване на резидентния принцип.

⁴ Поради тримесечната отчетност на предприятията данните за търговските кредити за юли – септември 2009 г. подлежат на ревизия.

Към края на септември 2009 г.⁵ 66% (6651.3 млн. евро) от финансовите кредити на *Други сектори* са задължения на фирми с пряко чуждестранно участие при 62.1% (6207.3 млн. евро) в края на 2008 г. Финансовите кредити на фирми с пряко чуждестранно участие нарастват с 444 млн. евро, а тези на фирми без пряко чуждестранно участие намаляват с 359.8 млн. евро. В резултат, общото увеличение на финансовите кредити на *Други сектори* е с 84.2 млн. евро.

Вътрешнофирменото кредитиране⁴, нараства със 747.7 млн. евро (5.6%) и достига 14 070.6 млн. евро (42% от БВП) към края на септември 2009 г. при 13 322.9 млн. евро (39.1% от БВП) в края на 2008 г. В сравнение с края на септември 2008 г. (12 895.8 млн. евро) то нараства с 1174.7 млн. евро (9.1%).

Получени кредити и депозити⁶

Получените кредити и депозити от нерезиденти през януари – септември 2009 г. са в размер на 4130.1 млн. евро (12.3% от БВП) при 10 260.4 млн. евро (30.1% от БВП) за същия период на 2008 г.

От тях **сектор Държавно управление** е получил 410.3 млн. евро, което е с 219.4 млн. евро (114.9%) повече в сравнение с януари – септември 2008 г. (190.9 млн. евро)³.

Банките са получили кредити и депозити в размер на 870.1 млн. евро (2.6% от БВП), което е с 3599.5 млн. евро (80.5%) по-малко в сравнение с януари – септември 2008 г. (4469.6 млн. евро, 13.1% от БВП).

Други сектори са получили кредити в размер на 956.9 млн. евро (2.9% от БВП), или с 2263 млн. евро (70.3%) по-малко спрямо януари – септември 2008 г. (3219.9 млн. евро, 9.4% от БВП).

Вътрешнофирменото кредитиране възлиза на 1892.8 млн. евро (5.7% от БВП), като е по-малко с 487.1 млн. евро (20.5%) спрямо януари – септември 2008 г. (2380 млн. евро, 7% от БВП).

През януари – септември 2009 г. са **декларирани нови кредити**, получени от нерезиденти в размер на 3534.1 млн. евро (3497 кредита), което представлява намаление с 2778.8 млн. евро (1192 кредита по-малко) в сравнение със същия период на 2008 г. (6312.9 млн. евро, 4689 кредита). В сравнение с януари – септември 2008 г. размерът на декларираните нови вътрешнофирмени кредити намалява с 578.8 млн. евро (18.3%), като достига 2582.4 млн. евро, а размерът на други кредити намалява с 2200 млн. евро (69.8%) и възлиза на 951.7 млн. евро.

За януари – септември 2009 г. 96.3% от общия размер на декларираните кредити са в евро. Среднопретегленият лихвен процент по тези кредити в евро е 3.1% и се понижава с 2.1 процентни пункта спрямо този за същия период на 2008 г.

Обслужване на brutния външен дълг⁷

По обслужването на brutния външен дълг през януари – септември 2009 г. са извършени плащания в размер на 5142.5 млн. евро (15.4% от БВП) при 5143.9 млн. евро (15.1% от БВП) за същия период на 2008 г.

През януари – септември 2009 г. по **обслужването на външния дълг на сектор Държавно управление** са извършени плащания в размер на 328.2 млн. евро (1% от БВП) при 747.9 млн. евро (2.2% от БВП) за същия период на 2008 г.

⁵ Данните се предоставят за тримесечие.

⁶ Без получени револвиращи и търговски кредити.

⁷ Без плащанията по револвиращи и търговски кредити.

За януари – септември 2009 г. **банките извършват плащания** в размер на 1929.5 млн. евро (5.8% от БВП) при 1681.2 млн. евро (4.9% от БВП) за същия период на 2008 г.

През януари – септември 2009 г. по **обслужването на външния дълг на Други сектори** са извършени плащания в размер на 1150 млн. евро при 1733.1 млн. евро за същия период на 2008 г.

За отчетния период на 2009 г. са извършени плащания по **обслужването на вътрешнофирменото кредитиране** в размер на 1734.8 млн. евро при 981.6 млн. евро за същия период на 2008 г.

Нетен поток⁸

Общият нетен поток за януари – септември 2009 г. е отрицателен, в размер на 491.7 млн. евро (1.5% от БВП) при положителен поток в размер на 5676.3 млн. евро (16.6% от БВП) за същия период на 2008 г.

Нетният поток на **сектор Държавно управление** е положителен и възлиза на 201.2 млн. евро (0.6% от БВП) при отрицателен в размер на 409 млн. евро (1.2% от БВП) за януари – септември 2008 г.

Сектор Банки има отрицателен нетен поток в размер на 995.7 млн. евро (3% от БВП) при положителен поток в размер на 2851.9 млн. евро (8.4% от БВП) за януари – септември 2008 г.

Други сектори отчитат положителен поток в размер на 0.5 млн. евро при положителен поток възлизащ на 1700.4 млн. евро (5% от БВП) за януари – септември 2008 г.

Нетният поток по **статията Преки инвестиции: вътрешнофирмено кредитиране** е положителен в размер на 302.2 млн. евро (0.9% от БВП) при положителен в размер на 1533 млн. евро (4.5% от БВП) за януари – септември 2008 г.

Нетен външен дълг

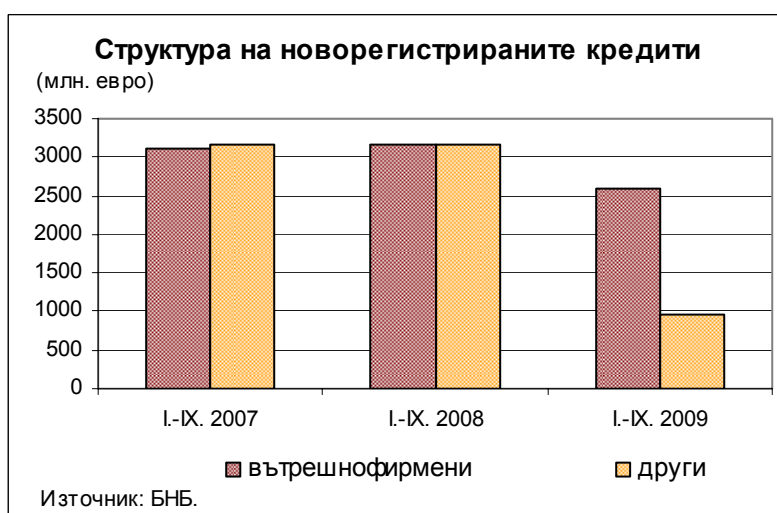
В края на септември 2009 г. **нетният външен дълг** намалява със 156.8 млн. евро (0.8%) спрямо края на 2008 г., като достига 19 196.1 млн. евро. Намалението се дължи на относително по-голямото намаление на брутния външен дълг (с 416.1 млн. евро) в сравнение с намалението на брутните външни активи (с 259.3 млн. евро). Като процент от БВП в края на септември 2009 г. нетният външен дълг възлиза на 57.3%, нараствайки с 0.6 процентни пункта спрямо края на 2008 г. (56.7%).

В края на септември 2008 г. нетният външен дълг възлиза на 17 161.6 млн. евро, 50.3% от БВП.

⁸ Разлика между общия размер на получените кредити и общата сума на изплатените главници за отчетния период.

Динамика на декларираните нови кредити¹, януари – септември 2009 г.

През януари – септември 2009 г. са декларирани нови кредити, получени от нерезиденти в размер на 3534.1 млн. евро (3497 кредита), което представлява намаление с 2778.8 млн. евро (1192 кредита по-малко) в сравнение със същия период на 2008 г. (6312.9 млн. евро, 4689 кредита). От декларираните нови кредити 2402 са *вътрешнофирмени*, а 1095 са *други кредити*. В сравнение с януари – септември 2008 г. размерът на декларираните нови *вътрешнофирмени кредити* намалява с 578.8 млн. евро (18.3%), като достига 2582.4 млн. евро, а размерът на *други кредити* намалява с 2200 млн. евро (69.8%) и възлиза на 951.7 млн. евро.

• Валутна структура

През януари – септември 2009 г. най-голям относителен дял имат кредитите в евро – 96.3% от общия размер на декларираните кредити при 94.4% за същия период на 2008 г. (таблица 1). Делът на кредитите в щатски долари възлиза на 3.3% при 5.1% за януари – септември 2008 г.

ВАЛУТНА СТРУКТУРА

Таблица 1

	Вътрешнофирмени кредити				Други кредити				Общо			
	в щ. д.	в евро	в др. валути	общо	в щ. д.	в евро	в др. валути	общо	в щ. д.	в евро	в др. валути	общо
I-IX. 2008 г.	4.3%	45.5%	0.2%	50.1%	0.8%	48.8%	0.3%	49.9%	5.1%	94.4%	0.5%	100.0%
I-IX. 2009 г.	1.3%	71.6%	0.2%	73.1%	2.0%	24.7%	0.2%	26.9%	3.3%	96.3%	0.4%	100.0%

¹ Декларирани от местни лица нови кредити, които ще бъдат отпуснати от нерезиденти.

- **Лихвена структура**

По отношение лихвената структура на новите кредити (таблица 2) през януари – септември 2009 г. делът на кредитите, договорени при плаващ лихвен процент, е 50.9%, а на кредитите, договорени при фиксиран лихвен процент – 28.8%. През януари – септември 2008 г. 57.9% от декларираните нови кредити са с плаващ лихвен процент.

ЛИХВЕНА СТРУКТУРА

Таблица 2

	I.-IX. 2008 г. ¹			I.-IX. 2009 г. ¹		
	дългоср. кредити	краткоср. кредити	общо	дългоср. кредити	краткоср. кредити	общо
Фиксиран лихвен процент	10.6%	14.5%	25.2%	10.4%	18.4%	28.8%
Плаващ лихвен процент	18.9%	39.0%	57.9%	14.1%	36.9%	50.9%
Друг вид лихвен процент ²	2.6%	5.8%	8.4%	1.3%	7.2%	8.4%
Безлихвени	1.2%	7.3%	8.5%	3.0%	8.7%	11.8%
ОБЩО	33.4%	66.6%	100.0%	28.8%	71.2%	100.0%

¹ Източник: БНБ (Регистър на негарантирания външен дълг на *Други сектори*) – по данни от декларациите за кредитите. Процентният дял е изчислен към общо декларираните нови кредити.

² Обхваща видове схеми на лихвени плащания, при които се използва повече от една ставка на лихвения процент или при които в момента на декларирането на кредита лихвеният процент не може да бъде определен от длъжника.

За януари – септември 2009 г. среднопретегленият лихвен процент по декларираните нови кредити в щатски долари (таблица 3) е 5.6% и е по-нисък с 0.6 процентни пункта от този за същия период на 2008 г. При *вътрешнофирмените кредити* (в щатски долари) лихвеното равнище се понижава с 3.2 процентни пункта и достига 3.1%, а при *други кредити* (в щатски долари) достига 7.2%, нараствайки с 1.6 процентни пункта в сравнение с януари – септември 2008 г. (5.7%).

ЛИХВЕНИ РАВНИЩА²

Таблица 3

	Вътрешнофирмени кредити		Други кредити		Общо	
	в щ. д.	в евро	в щ. д.	в евро	в щ. д.	в евро
VII.2008	4.1%	5.4%	6.1%	5.9%	5.7%	5.7%
VIII.2008 г.	8.0%	4.3%	6.2%	6.9%	7.0%	5.3%
IX.2008 г.	4.0%	2.7%	6.0%	6.1%	4.8%	4.2%
I.-IX. 2008 г.	6.3%	4.7%	5.7%	5.6%	6.2%	5.2%
VII.2009 г.	2.1%	3.6%	7.9%	4.2%	3.3%	3.8%
VIII.2009 г.	1.5%	3.1%	7.5%	3.0%	5.4%	3.1%
IX.2009 г.	3.4%	1.3%	11.3%	3.2%	4.2%	1.8%
I.-IX. 2009 г.	3.1%	2.9%	7.2%	3.5%	5.6%	3.1%

За януари – септември 2009 г. среднопретегленият лихвен процент по декларираните нови кредити в евро е 3.1% и се понижава с 2.1 процентни пункта спрямо този за същия период на 2008 г. При *вътрешнофирмените кредити* (в евро) лихвеното равнище намалява с 1.8

² Данните за месечните лихвени равнища се влияят силно от условията по отделни фирмени заеми.

процентни пункта до 2.9%, а при *други кредити* (в евро) то намалява с 2.1 процентни пункта до 3.5%.

За януари – септември 2009 г. среднопретеглените лихвени проценти по новорегистрираните дългосрочни кредити от чужбина в щатски долари са с 3.9 процентни пункта по-ниски, а в евро – с 5.6 процентни пункта по-ниски от среднопретеглените лихвени проценти по дългосрочни кредити в щатски долари (9.6%) и в евро (9.1%), предоставени от местните търговски банки на предприятията³. За същия период на 2008 г. разликата между лихвените проценти в страната и в чужбина за дългосрочни кредити в щатски долари е отрицателна в размер на 0.9 процентни пункта, а в евро е положителна в размер на 2.8 процентни пункта.

- **Среднопретеглен матуритет**

Матуритетът на декларираните нови кредити през януари – септември 2009 г. достига 3 години и 1 месец, при 4 години и 2 месеца за същия период на 2008 г. Среднопретегленият матуритет на *вътрешнофирмените кредити* възлиза на 2 години и 3 месеца за януари – септември 2009 г., при 2 години и 6 месеца за същия период на 2008 г., а на *Други кредити* достига до 5 години и 4 месеца за отчетния период, при 5 години и 9 месеца за януари – септември 2008 г. (таблица 4).

СРЕДНОПРЕТЕГЛЕН МАТУРИТЕТ

Таблица 4
(години, месеци)

	I.-IX. 2008 г.	I.-IX. 2009 г.
Вътрешнофирмени кредити	2.06	2.03
Други кредити	5.09	5.04
Общо	4.02	3.01

За януари – септември 2009 г. относителният дял на декларираните нови дългосрочни кредити достига 28.8% от общия размер на новите кредити (таблица 5), при 33.4% за същия период на 2008 г.

ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ НА ДЪЛГОСРОЧНИТЕ И КРАТКОСРОЧНИТЕ КРЕДИТИ

Таблица 5

	I.-IX. 2008 г.			I.-IX. 2009 г.		
	дългоср. кредити	краткоср. кредити	общо	дългоср. кредити	краткоср. кредити	общо
Вътрешнофирмени кредити	15.8%	84.2%	100.0%	18.0%	82.0%	100.0%
Други кредити	51.1%	48.9%	100.0%	58.2%	41.8%	100.0%
Общо	33.4%	66.6%	100.0%	28.8%	71.2%	100.0%

³ Източник на данните за лихвените проценти по нови дългосрочни кредити, отпуснати от местни банки на предприятията, е изданието „Лихвена статистика“ на БНБ.

ПРИЛОЖЕНИЯ

(В МИЛИОНИ ЕВРО)

БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ¹
(По институционални сектори)

	IX. 2008		XII. 2008		VIII. 2009		IX. 2009		IX. 09/VIII. 09		IX. 09/XII. 08		IX. 09/IX. 08	
	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП	млн. евро	%	млн. евро	%	млн. евро	%
I. Държавно управление²	2729.0	8.0	2595.6	7.6	2764.0	8.3	2768.9	8.3	4.9	0.2	173.3	6.7	40.0	1.5
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-	0.0	-	0.0	-
Дългосрочни	2729.0	8.0	2595.6	7.6	2764.0	8.3	2768.9	8.3	4.9	0.2	173.3	6.7	40.0	1.5
Облигации, притежавани от нерезиденти ³	1186.6	3.5	1037.2	3.0	998.8	3.0	1022.7	3.1	23.9	2.4	-14.5	-1.4	-163.9	-13.8
Заеми	1542.3	4.5	1558.4	4.6	1765.2	5.3	1746.2	5.2	-19.0	-1.1	187.8	12.1	203.9	13.2
II. Централна банка	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-	0.0	-	0.0	-
Дългосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-	0.0	-	0.0	-
III. Банки⁴	8948.0	26.2	9077.1	26.6	7968.1	23.8	8137.7	24.3	169.6	2.1	-939.4	-10.3	-810.3	-9.1
Краткосрочни	6837.0	20.0	6862.3	20.1	6264.3	18.7	6475.5	19.3	211.2	3.4	-386.8	-5.6	-355.5	-5.2
Заеми	742.7	2.2	781.5	2.3	788.8	2.4	820.0	2.4	31.2	4.0	38.5	4.9	77.2	10.4
Депозити	5946.7	17.4	5974.6	17.5	5409.2	16.2	5601.9	16.7	192.7	3.6	-372.7	-6.2	-344.8	-5.8
Други задължения	141.6	0.4	106.2	0.3	66.3	0.2	53.7	0.2	-12.7	-19.1	-52.5	-49.5	-88.0	-62.1
Дългосрочни	2116.9	6.2	2214.8	6.5	1703.8	5.1	1662.2	5.0	-47.6	-2.4	-552.7	-25.0	-454.8	-21.5
Облигации	49.5	0.1	44.5	0.1	44.7	0.1	44.7	0.1	0.0	0.0	0.2	0.4	-4.8	-9.7
Заеми	2067.4	6.1	2170.3	6.4	1659.1	5.0	1617.5	4.8	-41.6	-2.5	-552.8	-25.5	-450.0	-21.8
IV. Други сектори⁵	11776.0	34.5	11978.1	35.1	11775.7	35.2	11580.5	34.6	-195.2	-1.7	-397.7	-3.3	-195.6	-1.7
Краткосрочни	6300.0	18.5	6249.0	18.3	5938.6	17.7	5922.9	17.7	-15.7	-0.3	-326.0	-5.2	-377.1	-6.0
Инструменти на паричния пазар	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-	0.0	-	0.0	-
Заеми	4442.9	13.0	4553.6	13.3	4652.0	13.9	4636.3	13.8	-15.7	-0.3	82.7	1.8	193.4	4.4
Търговски кредити	1857.1	5.4	1695.4	5.0	1286.6	3.8	1286.6	3.8	0.0	0.0	-408.8	-24.1	-570.5	-30.7
Дългосрочни	5476.1	16.1	5729.2	16.8	5837.1	17.4	5657.6	16.9	-179.5	-3.1	-71.6	-1.2	181.5	3.3
Облигации ⁶	289.0	0.8	289.8	0.8	215.7	0.6	216.7	0.6	1.0	0.5	-73.1	-25.2	-72.3	-25.0
Заеми	5187.1	15.2	5439.4	15.9	5621.4	16.8	5440.9	16.3	-180.5	-3.2	1.5	0.0	253.8	4.9
Други задължения	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-	0.0	-	0.0	-
V. Преки инвестиции: вътрешнофирмено кредитиран	12895.8	37.8	13322.9	39.1	14064.4	42.0	14070.6	42.0	6.2	0.0	747.7	5.6	1174.7	9.1
БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ (I+II+III+IV+V)	36348.8	106.5	36973.7	108.4	36572.2	109.2	36557.7	109.2	-14.5	0.0	-416.1	-1.1	208.9	0.6

БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ¹
(По институционални сектори)

	IX. 2008		XII. 2008		VIII. 2009		IX. 2009		IX. 09/ VIII. 09		IX. 09/ XII. 08		IX. 09/ IX. 08	
	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП	млн. евро	%	млн. евро	%	млн. евро	%
Дългосрочен външен дълг ⁷	23217.8	68.1	23862.5	69.9	24369.3	72.8	24159.3	72.2	-210.0	-0.9	296.8	1.2	941.4	4.1
Краткосрочен външен дълг	13131.0	38.5	13111.2	38.4	12202.9	36.4	12398.4	37.0	195.5	1.6	-712.8	-5.4	-732.6	-5.6
Публичен и публичногарантиран външен дълг	4042.1	11.8	3972.5	11.6	4134.9	12.4	4133.1	12.3	-1.8	0.0	160.6	4.0	91.0	2.3
Частен негарантиран външен дълг	32306.7	94.7	33001.2	96.7	32437.3	96.9	32424.6	96.8	-12.7	0.0	-576.7	-1.7	117.9	0.4
Револвиращи кредити ⁸	3726.3	10.9	3755.4	11.0	4118.3	12.3	4105.0	12.3	-13.2	-0.3	349.7	9.3	378.7	10.2
Търговски кредити ^{8,9}	2899.6	8.5	2557.6	7.5	2251.0	6.7	2251.0	6.7	0.0	0.0	-306.5	-12.0	-648.5	-22.4
Заеми, платими при поискване ⁸	8461.1	24.8	8720.5	25.6	8807.9	26.3	8790.6	26.3	-17.3	-0.2	70.1	0.8	329.6	3.9
вкл. вътрешнофирмени заеми	4887.7	14.3	5139.2	15.1	5318.8	15.9	5298.5	15.8	-20.4	-0.4	159.3	3.1	410.7	8.4
вкл. заеми на банки	243.3	0.7	242.0	0.7	191.7	0.6	190.5	0.6	-1.3	-0.7	-51.5	-21.3	-52.9	-21.7

¹ Предварителни данни. Равностойността в евро е изчислена по курс на съответните чуждестранни валути към края на периода.

² Източник: Регистър на държавния и държавногарантирания дълг на Министерството на финансите - предварителни данни за септември 2009 г. към 27 октомври 2009 г. Не се включват задълженията на фирмите от публичния сектор и държавногарантирания дълг.

³ Включват се облигациите по външния дълг, емитирани на международните пазари и държавни ценни книжа (деноминирани в левове и чуждестранна валута), притежавани от нерезиденти.

Поради припагането на резидентния принцип дългът се намалява с обема на ценните книжа, емитирани от резиденти на международните финансови пазари и притежавани от резиденти.

⁴ По данни от банките (вкл. данни за банките от публичния и частния сектор). Не са включени депозитите, свързани с условни задължения.

⁵ Данни за фирмите от публичния и частния сектор, вкл. държавногарантираните кредити. Не се включват вътрешнофирмените заеми. Данните обхващат само кредитите, декларирани в БНБ и за които тя е получила информация.

⁶ Във връзка с уточняване на получаваната информация за портфейлните инвестиции на *Други сектори*, предстои данните да бъдат ревизирани (Източник: Централен депозитар АД).

⁷ В съответствие с изискванията на *Ръководството по статистика на външния дълг*, 2003 г. (*EXTERNAL DEBT STATISTICS. Guide for Compilers and Users*, IMF 2003) т. 3.14 и 7.5 задълженията по преки инвестиции се включват в размера на дългосрочния външен дълг.

⁸ Данните се включват в размера на *брутния външен дълг*.

⁹ Поради тримесечната отчетност на фирмите, данните за 2009 г. подлежат на ревизия.

МАТУРИТЕТНА СТРУКТУРА НА БРУТНИЯ ВЪНШЕН ДЪЛГ¹

	(млн. евро)																
	XII, 2005	XII, 2006	XII, 2007	IX, 2008	X, 2008	XI, 2008	XII, 2008	I, 2009	II, 2009	III, 2009	IV, 2009	V, 2009	VI, 2009	VII, 2009	VIII, 2009	IX, 2009	IX, 2009 – XII, 2008 млн. евро %
Дългосрочен външен дълг	7434.5	8271.1	8877.0	10322.0	10550.0	10592.9	10539.6	10420.0	10446.3	10121.3	10235.1	10217.5	10261.9	10252.3	10304.9	10088.7	-450.9
Държавно управление ²	4455.2	3702.2	3099.6	2729.0	2845.1	2716.6	2595.6	2626.7	2623.6	2585.3	2655.9	2629.7	2761.4	2775.3	2764.0	2768.9	173.3
Централна банка	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Банки ³	755.3	931.9	1442.8	2116.9	2132.2	2196.9	2214.8	2011.5	2042.0	1747.1	1735.5	1711.2	1702.4	1724.8	1703.8	1682.2	-552.7
Други сектори ⁴	2224.0	3637.0	4334.6	5476.1	5572.7	5679.4	5729.2	5781.8	5780.7	5785.9	5843.7	5876.6	5798.1	5752.2	5837.1	5657.6	-71.6
Прeki инвестиции: вътрешнофирмено кредитиране⁵	4138.6	6262.6	10751.1	12895.8	13385.9	13373.7	13322.9	13637.7	13600.7	13701.6	13670.7	13614.7	13790.4	13701.5	14064.4	14070.6	747.7
Краткосрочен външен дълг	3933.8	6157.2	9360.7	13131.0	13536.8	13783.3	13111.2	13051.1	12946.9	12828.4	12876.1	12973.5	12804.6	12448.6	12202.9	12398.4	-712.8
Държавно управление	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Централна банка	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Банки ³	1921.3	2617.1	4327.9	6831.0	7130.6	7438.8	6862.3	6762.8	6727.8	6652.3	6729.1	6819.7	6694.9	6540.1	6264.3	6475.5	-386.8
Други сектори ⁴	2012.5	3540.1	5032.7	6300.0	6406.1	6344.6	6249.0	6288.3	6219.2	6176.1	6147.0	6153.9	5909.7	5908.5	5838.6	5922.9	-326.0
Общо	15506.9	20690.9	28988.8	36348.8	37472.7	37750.0	36973.7	37108.8	36994.0	36651.3	36782.0	36805.8	36657.0	36402.4	36572.2	36557.7	-416.1

¹ Предварителни данни. Равностойността в евро е изчислена по курс на съответните чуждестранни валути към края на периода.

Разделянето на дълга на краткосрочен и дългосрочен се базира на първоначалния срок до падежа.

² Източник: Регистър на държавния и държавногарантирания дълг на Министерството на финансите - предварителни данни за септември 2009 г. към 27 октомври 2009 г.

Не се включват задълженията на фирмите от публичния сектор и държавногарантирания дълг.

³ По данни от банките (вкл. данни за банките от публичния и частния сектор). Не са включени депозитите, свързани с условни задължения.

⁴ Данни за фирмите от публичния и частния сектор, вкл. държавногарантиранияте кредити. Не се включват вътрешнофирмените заеми. Данните обхващат само кредитите, декларирани в БНБ и за които тя е получила информация.

⁵ В съответствие с изискванията на Ръководството по статистика на външния дълг, 2003 г. (EXTERNAL DEBT STATISTICS, Guide for Compilers and Users, IMF 2003) т. 3.14 и 7.5 задълженията по преки инвестиции се класифицират като дългосрочен външен дълг.

Приложение 4

БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ¹
(По инструменти)

(в млн. евро)

	XII. 2005	XII. 2006	XII. 2007	IX. 2008	X. 2008	XI. 2008	XII. 2008	I. 2009	II. 2009	III. 2009	IV. 2009	V. 2009	VI. 2009	VII. 2009	VIII. 2009	IX. 2009	IX. 2009 - XII. 2008	
																	млн. евро	%
Ценни книжа ²	1870.8	2236.8	1688.4	1525.1	1604.4	1458.5	1371.5	1381.1	1394.5	1368.0	1334.4	1322.4	1249.9	1268.3	1259.2	1284.1	-87.4	-6.4
Заеми ^{3,4}	6927.8	8738.5	10919.8	13982.5	14340.0	14562.9	14503.2	14431.2	14500.3	14212.1	14322.5	14343.4	14516.9	14428.1	14486.5	14260.9	-242.4	-1.7
Търговски кредити	1069.8	1437.0	1586.0	1857.1	1820.3	1781.8	1695.4	1659.9	1624.5	1577.4	1563.6	1549.9	1286.6	1286.6	1286.6	1286.6	-408.8	-24.1
Депозити на нерезиденти ⁵	1396.6	1900.1	3919.9	5946.7	6196.8	6423.9	5974.6	5907.8	5811.5	5738.8	5790.8	5915.1	5739.4	5652.1	5409.2	5601.9	-372.7	-6.2
Други задължения	103.2	115.9	123.5	141.6	125.2	149.1	106.2	91.2	62.5	53.4	99.9	60.2	59.8	66.3	53.7	53.7	-52.5	-49.5
Преки инвестиции: вътрешнофирмено кредитиране	4136.6	6262.6	10751.1	12895.8	13385.9	13373.7	13322.9	13637.7	13600.7	13701.6	13670.7	13614.7	13790.4	13701.5	14064.4	14070.6	747.7	5.6
Заеми	3541.1	5637.1	9865.9	11844.8	12393.5	12442.6	12459.2	12771.0	12731.4	12745.5	12745.5	12714.8	12824.4	12735.5	13106.1	647.0	5.2	
Търговски кредити	596.5	611.0	864.7	1042.5	963.8	922.6	862.2	865.1	867.8	948.7	923.7	898.4	964.5	964.5	964.5	102.3	11.9	
Ценни книжа	1.0	14.5	20.5	8.5	8.5	8.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	0.0	0.0	-1.5	-
БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ	15506.9	20690.9	28988.8	36348.8	37472.7	37750.0	36973.7	37108.8	36994.0	36651.3	36782.0	36805.8	36657.0	36402.4	36572.2	36557.7	-416.1	-1.1

¹ Предварителни данни. Равностойността в евро е изчислена по курс на съответните чуждестранни валути към края на периода.

² Включват се облигациите по външния дълг, емитирани на местния и международните пазари и държавни ценни книжа (деноминирани в левове и чуждестранна валута), притежавани от нерезиденти. Поради прилагането на резидентния принцип дългът се намалява с обема на ценните книжа, емитирани от резиденти на международните финансови пазари и притежавани от резиденти.

Във връзка с уточняване на получаваната информация за портфейлните инвестиции из *Други сектори*, предстои да бъдат ревизирани (Източник: Централен депозитар АД).

³ Включват се дълженията и държавногарантираните кредити и заемите на фирмите от публичния и частния сектор. Не се включват вътрешнофирмените заеми.

⁴ Източник на данните за държавните и държавногарантираните заеми: Регистър на държавния и държавногарантирания дълг на Министерството на финансите - предварителни данни за септември 2009 г. към 27 октомври 2009 г. Източник на данните за негарантираните заеми: БНБ - предварителни данни за септември 2009 г. към 27 октомври 2009 г.

⁵ Данните за фирмите обхващат само кредитите, регистрирани в БНБ и за които тя е получила информация.

⁶ По данни от банките (вкл. данни за банките от публичния и частния сектор). Не са включени депозитите, свързани с условни задължения.

СТРУКТУРА НА КРАТКОСРОЧНИЯ И ДЪЛГОСРОЧЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ
(по инструменти)

	(млн. евро)																	
	XII. 2005	XII. 2006	XII. 2007	IX. 2008	X. 2008	XI. 2008	XII. 2008	I. 2009	II. 2009	III. 2009	IV. 2009	V. 2009	VI. 2009	VII. 2009	VIII. 2009	IX. 2009	IX. 2009 – XII. 2008 млн. евро	%
Дългосрочен външен дълг, в т. ч.:	11573.1	14533.7	19628.1	23217.8	23935.9	23966.6	23862.5	24057.7	24047.0	23822.9	23905.9	23832.2	24052.3	23953.8	24369.3	24159.3	296.8	1.2
Прекли инвестиции: вътрешнофирмено кредитиране	4138.6	6262.6	10751.1	12895.8	13385.9	13373.7	13322.9	13637.7	13600.7	13701.6	13670.7	13614.7	13790.4	13701.5	14064.4	14070.6	747.7	5.6
Други	7434.5	8271.1	8877.0	10322.0	10550.0	10592.9	10539.6	10420.0	10446.3	10121.3	10235.1	10217.5	10261.9	10304.9	10088.7	10088.7	-450.9	-4.3
Ценни книжа	1870.8	2057.8	1688.4	1525.1	1604.4	1458.5	1371.5	1381.1	1394.5	1368.0	1334.4	1322.4	1249.9	1268.3	1259.2	1284.1	-87.4	-6.4
Заеми	5563.7	6213.2	7188.6	8796.9	8945.5	9134.4	9168.1	9038.9	9051.8	8753.2	8900.7	8895.1	9012.0	8984.0	9045.7	8804.6	-363.6	-4.0
Краткосрочен външен дълг	3933.8	6157.2	9360.7	13131.0	13536.8	13783.3	13111.2	13051.1	12946.9	12828.4	12876.1	12973.5	12604.6	12448.6	12202.9	12398.4	-712.8	-5.4
Ценни книжа	0.0	179.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Заеми	1384.1	2525.3	3731.3	5185.6	5394.5	5428.5	5335.1	5392.3	5448.5	5458.8	5421.8	5444.3	5504.9	5444.2	5440.8	5456.3	121.2	2.3
Търговски кредити	1069.8	1437.0	1586.0	1857.1	1820.3	1781.8	1695.4	1659.9	1624.5	1577.4	1563.6	1549.9	1286.6	1286.6	1286.6	1286.6	-408.8	-24.1
Депозити на нерезиденти	1396.6	1900.1	3919.9	5946.7	6196.8	6423.9	5974.6	5907.8	5811.5	5738.8	5790.8	5915.1	5763.4	5652.1	5409.2	5601.9	-372.7	-6.2
Други задължения	103.2	115.9	123.5	141.6	125.2	149.1	106.2	91.2	62.5	53.4	99.9	60.2	59.8	65.8	66.3	53.7	-52.5	-49.5
БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ	15506.9	20690.9	28988.8	36348.8	37472.7	37750.0	36973.7	37108.8	36994.0	36651.3	36782.0	36805.8	36657.0	36402.4	36572.2	36557.7	-416.1	-1.1

¹ Предварителни данни. Равностойността в евро е изчислена по курс на съответните чуждестранни валути към края на периода. Разделянето на Дълга на краткосрочен и дългосрочен се базира на първоначалния срок до падежа.

ДЦК, ЕМИТИРАНИ НА ВЪТРЕШНИЯ ПАЗАР, ПРИТЕЖАВАНИ ОТ НЕРЕЗИДЕНТИ¹

	(млн. евро)																	
	XII. 2005	XII. 2006	XII. 2007	IX. 2008	X. 2008	XI. 2008	XII. 2008	I. 2009	II. 2009	III. 2009	IV. 2009	V. 2009	VI. 2009	VII. 2009	VIII. 2009	IX. 2009	IX. 2009 – XII. 2008	
																	млн. евро	%
ЗУНК, в т. ч.:	0.8	0.8	0.7	0.7	0.7	0.7	0.7	0.6	0.6	1.2	1.2	1.2	2.4	2.4	2.4	3.0	2.4	365.0
– в евро	0.8	0.7	0.7	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	-0.1	-9.1
– в щатски долари	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.7	0.7	0.6	1.9	1.9	2.5	2.4	2.4	7021.2
По Наредба 5	9.3	8.8	8.8	14.0	14.0	14.0	14.0	14.0	14.0	8.8	8.8	8.8	18.2	18.2	20.5	20.5	6.5	46.0
ОБЩО	10.1	9.5	9.5	14.7	14.7	14.7	14.7	14.6	14.6	10.0	10.0	9.9	20.6	20.6	23.5	23.5	8.8	60.2

¹ Данни по тримесечни отчети на първичните дилъри на ДЦК.

ОБЛИГАЦИИ НА ПРАВИТЕЛСТВОТО, ЕМИТИРАНИ НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ПАЗАРИ И ПРИТЕЖАВАНИ ОТ РЕЗИДЕНТИ¹

	(млн. евро)																	
	XII. 2005	XII. 2006	XII. 2007	IX. 2008	X. 2008	XI. 2008	XII. 2008	I. 2009	II. 2009	III. 2009	IV. 2009	V. 2009	VI. 2009	VII. 2009	VIII. 2009	IX. 2009	IX. 2009 – XII. 2008	
																	млн. евро	%
Облигации	1912.5	1800.2	1700.3	1723.8	1831.4	1833.8	1736.7	1826.8	1840.3	1790.2	1792.6	1736.7	1587.1	1586.9	1579.6	1560.4	-176.3	-10.2
Глобални облигации	835.5	835.5	835.5	835.5	835.5	835.5	835.5	835.5	835.5	835.5	835.5	835.5	818.5	818.5	818.5	818.5	-17.0	-2.0
– 2013 г., в т. ч.:	148.2	188.0	289.6	333.6	352.6	391.5	356.1	392.5	386.0	372.2	402.2	389.5	380.2	368.5	373.6	348.0	-8.1	-2.3
притежавани от резиденти	1077.0	964.7	864.8	888.3	996.0	998.3	901.2	991.4	1004.9	954.7	957.1	901.2	768.6	768.4	741.9	-159.3	-17.7	
– 2015 г., в т. ч.:	175.8	143.6	172.9	218.4	234.4	329.1	358.2	402.6	409.1	393.7	396.7	369.7	238.4	233.9	216.3	-141.9	-39.6	
притежавани от резиденти																		

¹ Включва емисиите на правителството на глобални облигации на международните финансови пазари, непогасени към края на септември 2009 г. Поради отчитането на brutния външен дълг съгласно резидентния принцип, глобалните облигации, притежавани от резиденти, се включват в общите таблици със знак минус.

ВАЛУТНА СТРУКТУРА НА БРУТНИЯ ВЪНШЕН ДЪЛГ¹
(по институционални сектори)

Брутен външен дълг									
Валуты	2006	2007	2008				2009		
	XII	XII	III	VI	IX	XII	III	VI	IX
Евро	79.6	86.8	86.8	87.3	85.7	85.8	85.6	86.4	87.4
Щатски долар	11.9	8.2	7.1	7.1	7.5	6.6	6.7	6.2	6.1
СПТ	1.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Други	7.2	5.0	6.1	5.5	6.8	7.6	7.7	7.5	6.6
ОБЩО	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Държавно управление²									
Валуты	2006	2007	2008				2009		
	XII	XII	III	VI	IX	XII	III	VI	IX
Евро	63.7	70.4	68.9	70.7	68.4	71.0	70.6	73.7	74.0
Щатски долар	24.8	24.6	24.7	24.5	26.5	23.0	23.7	21.0	20.6
СПТ	7.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Японска йена	4.0	4.5	5.2	4.0	4.4	5.3	5.2	4.5	4.7
Други	0.5	0.5	1.2	0.8	0.7	0.7	0.5	0.8	0.8
ОБЩО	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Банки									
Валуты	2006	2007	2008				2009		
	XII	XII	III	VI	IX	XII	III	VI	IX
Евро	80.8	91.5	89.4	91.3	87.1	82.8	82.1	82.4	83.4
Щатски долар	4.3	2.2	1.7	1.6	1.9	2.9	2.4	2.3	2.1
Български лев	12.1	6.0	8.6	6.6	10.5	13.7	14.9	14.7	13.9
Швейцарски франк	2.3	0.0	0.0	0.0	0.1	0.2	0.2	0.2	0.2
Други	0.5	0.2	0.3	0.4	0.4	0.4	0.5	0.4	0.4
ОБЩО	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Други сектори									
Валуты	2006	2007	2008				2009		
	XII	XII	III	VI	IX	XII	III	VI	IX
Евро	78.4	85.1	85.2	84.7	82.6	83.6	83.3	84.6	86.8
Щатски долар	12.0	7.5	6.1	7.0	8.3	7.0	7.6	6.3	6.2
Други	9.5	7.4	8.6	8.3	9.1	9.3	9.1	9.1	7.0
ОБЩО	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Преки инвестиции									
Валуты	2006	2007	2008				2009		
	XII	XII	III	VI	IX	XII	III	VI	IX
Евро	89.8	90.5	91.4	90.9	91.3	92.7	92.6	92.8	92.7
Щатски долар	8.5	7.3	6.3	6.9	6.6	5.5	5.5	5.4	5.4
Други	1.7	2.3	2.3	2.2	2.1	1.8	1.9	1.8	1.8
ОБЩО	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

¹ Предварителни данни. Валутната структура на brutния външен дълг се изчислява на тримесечие.

² Източник: Регистър на държавния и държавногарантирания дълг на Министерството на финансите - предварителни данни за септември 2009 г. към 27 октомври 2009 г.

НЕТЕН ПОТОК¹
(По сектори)

(в млн. евро)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	I-IX. 2008	I-IX. 2009	I-IX. 2009 / I-IX. 2008	
										млн. евро	%
I. Държавно управление	-368.7	-3.3	-413.6	-1792.8	-607.5	-520.1	-579.7	-409.0	201.2	610.2	-149.2
II. Централна банка	-50.9	-19.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-
III. Банки	152.1	137.0	847.8	428.5	878.6	2185.1	2997.4	2851.9	-995.7	-3847.6	-134.9
IV. Други сектори	251.9	239.4	932.2	817.8	2530.2	1794.6	2069.1	1700.4	0.5	-1699.8	-100.0
V. Преки инвестиции: вътрешнофирмено кредитиране	108.7	323.2	607.9	1686.6	1958.8	3764.3	2154.1	1533.0	302.2	-1230.8	-80.3
ОБЩ НЕТЕН ПОТОК	93.0	677.0	1974.3	1140.1	4760.1	7223.9	6640.9	5676.3	-491.7	-6168.0	-108.7

¹ Разлика между общия размер на получените кредити и общата сума по обслужването на главници.

ПОЛУЧЕНИ КРЕДИТИ И ДЕПОЗИТИ
(По институционални сектори¹)

(в млн. евро)

	IX. 2008	I-IX. 2008	IX. 2009	I-IX. 2009	Промяна ²
I. Държавно управление³	3.7	190.9	56.9	410.3	219.4
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	3.7	190.9	56.9	410.3	219.4
Облигации ⁴	0.7	105.6	41.6	114.5	8.9
Заеми	2.9	85.4	15.3	295.8	210.4
II. Централна банка	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
III. Банки⁵	256.7	4469.6	228.9	870.1	-3599.5
Краткосрочни	171.1	3526.9	219.1	635.2	-2891.7
Заеми	33.3	405.7	22.3	198.3	-207.4
Депозити ⁶	107.2	2997.3	196.8	382.8	-2614.5
Други задължения	30.6	123.9	0.0	54.2	-69.8
Дългосрочни	85.7	942.7	9.9	234.9	-707.7
Облигации	0.0	4.9	0.0	0.3	-4.6
Заеми	85.7	937.7	9.9	234.6	-703.2
IV. Други сектори⁷	236.4	3219.9	134.4	956.9	-2263.0
Краткосрочни	55.8	1201.6	19.6	236.8	-964.9
Инструменти на паричния пазар	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Заеми	55.8	966.6	19.6	236.8	-729.9
Други задължения	0.0	235.0	0.0	0.0	-235.0
Дългосрочни	180.6	2018.3	114.9	720.1	-1298.2
Облигации	0.0	8.3	1.0	3.8	-4.5
Заеми	180.6	2010.0	113.8	716.3	-1293.7
V. Преки инвестиции: вътрешнофирмено кредитиране	189.2	2380.0	293.0	1892.8	-487.1
БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ (I+II+III+IV+V)	686.0	10260.4	713.3	4130.1	-6130.3

Дългосрочен външен дълг ⁸	459.2	5531.8	474.6	3258.1	-2273.7
Краткосрочен външен дълг	226.8	4728.6	238.6	872.0	-3856.6
Публичен и публичногарантиран външен дълг	14.7	548.8	59.0	509.1	-39.8
Частен негарантиран външен дълг	671.3	9711.6	654.2	3621.0	-6090.5
Револвиращи кредити ⁹	986.6	6319.5	405.1	2620.8	-3698.7
Търговски кредити ^{9,10}	13.2	388.7	0.0	0.0	-388.7

¹ Фактически получени кредити и депозити. Предварителни данни. Данните са преизчислени в евро по средномесечен курс на съответните валути.

² Промяна за периода януари - септември 2009 г. спрямо януари - септември 2008 г.

³ Източник: Регистър на държавния и държавногарантирания дълг на Министерството на финансите - предварителни данни за септември 2009 г. към 27 октомври 2009 г. Не включва данни за задълженията на фирмите от публичния сектор, включително за държавногарантирания дълг.

⁴ Подстатията включва изменението на задълженията към нерезиденти в резултат на сделки с резиденти. Преминването на облигациите от резиденти към нерезиденти представлява нарастване на задълженията към нерезиденти и се отразява със знак плюс.

⁵ По данни от банките.

⁶ Не са включени получените депозити, свързани с условни задължения.

⁷ Включва получени кредити (без вътрешнофирмени кредити), декларирани в БНБ и за които тя е получила информация, както и държавногарантирани кредити (източник: Регистър на държавния и държавногарантирания дълг на Министерството на финансите - предварителни данни за септември 2009 г. към 27 октомври 2009 г.).

⁸ В съответствие с изискванията на *Ръководството по статистика на външния дълг*, 2003 г. (EXTERNAL DEBT STATISTICS, Guide for Compilers and Users, IMF 2003) т.3.14 и 7.5 получените кредити по преки инвестиции се включват в дългосрочния външен дълг.

⁹ Данните не се включват в таблиците *Получени кредити и депозити по институционални сектори*.

¹⁰ Нетното нарастване на размера на получените търговски кредити през отчетния месец се отразява в допълнителните таблици към *Получени кредити и депозити (приложения 11 и 12)*, а нетното намаление - в допълнителните таблици към *Обслужване на brutния външен дълг* (приложения 13 и 14).

Приложение 12

**ПОЛУЧЕНИ КРЕДИТИ И ДЕПОЗИТИ
(По инструменти¹)**

(в млн. евро)

	IX. 2008	I-IX. 2008	IX. 2009	I-IX. 2009	Промяна ²
Ценни книжа ³	0.7	118.8	42.6	118.6	-0.2
Инструменти на паричния пазар	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Облигации ⁴	0.7	118.8	42.6	118.6	-0.2
Заеми ^{5,6}	358.3	4405.4	180.9	1681.7	-2723.7
Краткосрочни	89.1	1372.3	41.9	435.0	-937.3
Дългосрочни	269.2	3033.0	139.0	1246.6	-1786.4
Депозити на нерезиденти ⁷	107.2	2997.3	196.8	382.8	-2614.5
Други задължения	30.6	358.9	0.0	54.2	-304.8
Преки инвестиции: вътрешнофирмено кредитиране	189.2	2380.0	293.0	1892.8	-487.1
					0.0
БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ (I+II+III+IV+V)	686.0	10260.4	713.3	4130.1	-6130.3

Допълнителни статии

Революращи кредити ⁸	986.6	6319.5	405.1	2620.8	-3698.7
Търговски кредити ^{8,9}	13.2	388.7	0.0	0.0	-388.7

¹ Фактически получени кредити и депозити. Предварителни данни. Данните са преизчислени в евро по средномесечен курс на съответните валути.

² Промяна за периода януари - септември 2009 г. спрямо януари - септември 2008 г.

³ Включват се облигациите по външния дълг, емитирани на местния и международните пазари и държавни ценни книжа (деноминирани в левове и чуждестранна валута), притежавани от нерезиденти. Във връзка с уточняване на получаваната информация за портфейлните инвестиции на *Други сектори*, предстои данните да бъдат ревизирани (Източник: Централен депозитар АД).

⁴ Преминването на облигациите от резиденти към нерезиденти представлява нарастване на задълженията към нерезиденти и се отразява със знак плюс.

⁵ Включват се държавните и държавногарантираните кредити и заемите на фирмите от публичния и частния сектор. Не се включват вътрешнофирмените заеми.

⁶ Източник на данните за държавните и държавногарантираните заеми: Регистър на държавния и държавногарантирания дълг на Министерството на финансите - предварителни данни за септември 2009 г. към 27 октомври 2009 г. Източник на данните за негарантираните заеми: БНБ - предварителни данни към 27 октомври 2009 г. Данните за фирмите обхващат само кредитите, декларирани в БНБ и за които тя е получила информация.

⁷ По данни от банките (вкл. данни за банките от публичния и частния сектор). Не са включени депозитите, свързани с условни задължения.

⁸ Данните не се включват в таблиците *Получени кредити и депозити по институционални сектори (приложение 11)*.

⁹ Нетното нарастване на размера на получените търговски кредити през отчетния месец се отразява в допълнителните таблици към *Получени кредити и депозити (приложения 11 и 12)*, а нетното намаление - в допълнителните таблици към *Обслужване на brutния външен дълг (приложения 13 и 14)*.

ОБСЛУЖВАНЕ НА БРУТНИЯ ВЪНШЕН ДЪЛГ
(По институционални сектори)¹⁾

	IX. 2008		IX. 2008		IX. 2009		IX. 2009		Промяна ²⁾	
	Главница	Общо	Главница	Общо	Главница	Общо	Главница	Общо	Лихва	Общо
(в млн. евро)										
I. Държавно управление³⁾										
Краткосрочни	34.6	9.1	599.9	148.0	35.7	41.9	209.0	119.2	-390.9	-28.8
Дългосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Облигации ⁴⁾	34.6	9.1	599.9	148.0	35.7	41.9	209.0	119.2	-390.9	-28.8
Заеми	8.3	0.0	191.2	95.3	0.7	0.0	107.2	78.0	-84.0	-17.3
Централна банка	26.4	9.1	408.7	52.7	35.0	41.1	101.8	41.2	-306.9	-11.5
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
III. Банки⁵⁾										
Краткосрочни	153.6	11.4	1617.7	63.6	66.1	71.9	1865.8	63.7	1929.5	248.1
Заеми	23.3	0.6	1332.7	9.3	13.8	12.8	1073.9	12.8	-256.7	3.5
Депозити	23.3	0.6	250.5	9.3	1.5	1.6	214.0	12.8	-36.5	3.5
Други задължения	0.0	0.0	976.7	0.0	0.0	0.0	752.7	0.0	-224.0	0.0
Дългосрочни	0.0	0.0	105.5	0.0	12.3	12.3	107.2	0.0	107.2	1.7
Облигации	130.2	10.7	285.0	54.2	52.3	58.0	791.9	50.9	506.9	-3.3
Заеми	99.9	0.0	99.9	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	-99.7	-0.0
Други сектори ⁶⁾	30.4	10.7	185.1	54.2	52.3	58.0	791.7	50.9	606.7	-3.3
Краткосрочни	115.1	30.7	1519.6	213.6	288.4	313.3	966.3	193.6	-563.2	-19.9
Инструменти на паричния пазар	34.6	8.6	672.3	66.7	7.4	9.7	144.2	37.5	-468.1	-35.2
Заеми	34.6	8.6	377.3	68.7	7.4	9.7	144.2	31.5	-283.1	-35.2
Други задължения	0.0	0.0	235.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-235.0	0.0
Дългосрочни	80.4	22.7	907.3	146.9	172.7	303.6	812.1	162.7	-95.2	15.3
Облигации	9.1	0.0	28.0	0.0	0.0	0.0	76.9	0.0	48.9	0.0
Заеми	71.4	22.1	879.2	146.9	172.7	303.6	735.2	162.7	-144.1	15.3
V. Према инвестиции: вътreshнофирмени заеми	53.3	14.6	846.9	134.6	304.0	315.8	1590.6	144.2	743.7	9.5
БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ (НИИ+НИЧ)	356.5	65.7	4584.1	559.8	704.2	742.9	4621.8	520.7	37.7	-39.1
Дългосрочен външен дълг ⁷⁾	286.6	56.5	2639.1	483.7	683.0	719.3	3403.6	476.4	764.5	-7.3
Краткосрочен външен дълг	58.0	9.2	1945.0	76.0	21.2	23.6	1218.2	44.3	-726.9	-31.8
Публичен и публичногарантиран външен дълг	38.0	14.6	644.4	189.3	47.6	58.2	305.8	159.7	-338.6	-29.6
Частен негарантиран външен дълг	318.5	51.1	3939.7	370.4	656.6	684.8	4316.0	361.0	376.3	-9.4
Револвиращи кредити ⁸⁾	647.1	17.9	4600.6	83.9	385.1	393.4	2496.2	65.8	-2104.5	-18.1
Търговски кредити ⁹⁾	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	214.9	0.0	214.9	0.0

¹⁾ Фактически плащания. Предварителни данни. Данните са преизчислени в евро по средномесечен курс на съответните валути.

²⁾ Промяна за периода януари - септември 2009 г. спрямо януари - септември 2008 г.

³⁾ Източник: *Резюме на дължавногарантирания дълг на Министерството на финансите - предварителни данни за септември 2009 г. към 27 октомври 2009 г.* Не включва данни за плащанията на фирмите от публичния сектор и за дължавногарантирания дълг.

⁴⁾ Поради прилагане на резидентния принцип, плащанията по външния дълг се намаляват с плащанията по ценни книжа, притежавани от резиденти и се увеличават с размера на преминалите от нерезиденти към резиденти ценни книжа (емитирани от резиденти на международните финансови пазари).

⁵⁾ По данни от банките. Не са включени депозитите, свързани с условни задължения.

⁶⁾ Включва извършени плащания на главници и лихви по кредити (без вътreshнофирмени кредити), декларирани в БНБ и за които тя е получила информация и плащанията по дължавногарантирания дълг. В съответствие с мисията на *Ръководството по статистика на външния дълг, 2003 г. (EXTERNAL DEBT STATISTICS, Guide for Compilers and Users, IMF 2003)* т.3.14 и 7.5 плащанията по преходни инвестиции се включват в обслужването на дългосрочния външен дълг.

⁸⁾ Данните не се включват в таблиците *Обслужване на брутия външен дълг*.

⁹⁾ Нето нарастване на размера на получените търговски кредити през отчетния месец се отразява в допълнителните таблици към *Получени кредити и депозити (приложения 11 и 12)*, а нетното намаляване - в допълнителните таблици към *Обслужване на брутия външен дълг (приложения 13 и 14)*.

ОБСЛУЖВАНЕ НА БРУТНИЯ ВЪНШЕН ДЪЛГ
(По инструменти¹)

	IX. 2008						IX. 2009						I-IX. 2009						(в млн. евро)	
	Главница		Лихва		Общо		Главница		Лихва		Общо		Главница		Лихва		Общо		Промяна ²	
	117.2	0.0	0.0	0.0	117.2	0.0	319.1	95.3	414.4	0.7	0.0	0.7	184.3	78.0	262.3	-134.8	-17.3	-152.1	Лихва	Общо
Ценни книжа ³	117.2	0.0	0.0	0.0	117.2	0.0	319.1	95.3	414.4	0.7	0.0	0.7	184.3	78.0	262.3	-134.8	-17.3	-152.1		
Инструменти на паричния пазар	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0		
Облигации ⁴	117.2	0.0	0.0	0.0	117.2	0.0	319.1	95.3	414.4	0.7	0.0	0.7	184.3	78.0	262.3	-134.8	-17.3	-152.1		
Заеми ^{5,6}	186.0	51.2	237.2	2100.9	329.8	387.2	2430.7	26.9	414.1	1987.0	2285.5	-113.8	298.5	44.3	402.6	-269.6	-31.8	-301.3		
Краткосрочни	58.0	9.2	67.2	627.8	76.0	8.9	703.9	2.5	11.4	358.3	402.6	-31.8	44.3	402.6	-269.6	-31.8	-301.3			
Дългосрочни	128.1	41.9	170.0	1473.1	253.8	378.2	1726.8	24.5	402.7	1628.8	1883.0	0.4	254.2	0.0	155.7	0.4	156.2			
Депозити на нерезиденти ⁷	0.0	0.0	0.0	976.7	0.0	0.0	976.7	0.0	0.0	752.7	752.7	0.0	0.0	0.0	0.0	-224.0	0.0	-224.0		
Други задължения	0.0	0.0	0.0	340.5	0.0	12.3	340.5	0.0	12.3	107.2	107.2	0.0	0.0	0.0	107.2	-233.3	0.0	-233.3		
Преки инвестиции: вътрешнофирмено кредитиране	53.3	14.6	67.8	846.9	134.6	304.0	981.6	11.8	315.8	1590.6	1734.8	9.5	743.7	144.2	1734.8	743.7	9.5	753.2		
БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ (I+II+III+IV+V)	356.5	65.7	422.3	4584.1	559.8	704.2	5143.9	38.7	742.9	4621.8	5142.5	-39.1	37.7	520.7	5142.5	37.7	-39.1	-1.4		
Допълнителни статии																				
Револвираци кредити ⁸	647.1	17.9	665.0	4600.6	83.9	385.1	4684.5	8.3	393.4	2496.2	2561.9	-18.1	-2104.5	65.8	2561.9	-2104.5	-18.1	-2122.6		
Търговски кредити ^{8,9}	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	214.9	214.9	0.0	214.9	0.0	214.9	214.9	0.0	214.9		

¹ Фактически плащания. Предварителни данни. Данните са преизчислени в евро по средномесечен курс на съответните валути.

² Промяна за периода януари - септември 2009 г. спрямо януари - септември 2008 г.

³ Включват се облигациите по външния дълг, емитирани на местния и международните пазари и държавни ценни книжа (деноминирани в левове и чуждестранна валута), притежавани от нерезиденти. Във връзка с уточняване на получаваната информация за портфейлните инвестиции на Други сектори, предстои данните да бъдат ревизирани (Източник: Централен депозитар АД).

⁴ Поради прилагане на резидентния принцип плащанията по външния дълг се намаляват с плащанията по ценни книжа, притежавани от резиденти, и се увеличават с размера на преминалите от нерезиденти към резиденти ценни книжа (емитирани от резиденти на международните финансови пазари).

⁵ Включват се държавните и държавногарантираните кредити и заемите на фирмите от публичния и частния сектор. Не се включват вътрешнофирмените заеми.

⁶ Източник на данните за държавните и държавногарантираните заеми: Регистър на държавния и държавногарантирания дълг на Министерството на финансите - предварителни данни за септември 2009 г. към 27 октомври 2009 г. Източник на данните за негарантираните заеми: БНБ - предварителни данни към 27 октомври 2009 г. Данните за фирмите обхващат само кредитите, декларираните в БНБ и за които тя е получила информация.

⁷ По данни от банките (вкл. данни за банките от публичния и частния сектор). Не са включени депозитите, свързани с условни задължения.

⁸ Данните не се включват в таблиците *Обслужване на брутни външен дълг (приложения 13 и 14)*.

⁹ Нетното нарастване на размера на получените търговски кредити през отчетния месец се отразява в допълнителните таблици *Получени кредити и депозити (приложения 11 и 12)*, а нетното намаление - в допълнителните таблици *Обслужване на брутни външен дълг (приложения 13 и 14)*.

НЕТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ

	2005	2006	XII. 2007	IX. 2008	X. 2008	XI. 2008	XII. 2008	I. 2009	II. 2009	III. 2009	IV. 2009	V. 2009	VI. 2009	VII. 2009	VIII. 2009	IX. 2009	IX. 2009 / XII. 2008	
																	млн. евро	%
Брутен външен дълг, млн. евро	15 506.9	20 690.9	28 988.8	36 348.8	37 472.7	37 750.0	36 973.7	37 108.8	36 994.0	36 651.3	36 782.0	36 805.8	36 657.0	36 402.4	36 572.2	36 557.7	- 416.1	-1.1
Брутни външни активи, млн. евро ¹	10 689.4	14 146.7	17 026.8	19 187.3	18 826.8	18 679.6	17 620.9	17 363.1	17 195.3	16 700.4	16 830.2	16 790.5	16 855.3	16 936.7	17 246.6	17 361.6	- 259.3	-1.5
Резервни активи на БНБ, млн. евро ²	7 370.3	8 926.4	11 936.6	14 722.0	14 192.4	14 320.7	12 713.1	12 122.6	12 013.1	11 816.5	11 791.9	11 782.5	11 895.4	11 711.3	12 128.8	12 392.7	- 320.4	-2.5
Чуждестранни активи на банките, млн. евро ³	2 773.2	4 227.1	4 026.3	3 724.1	3 893.3	3 617.7	3 909.0	4 241.8	4 183.5	3 807.1	3 961.5	3 931.3	3 900.0	4 165.5	4 058.0	3 909.0	- 0.0	0.0
Депозити на нефинансовия сектор в чужбина, млн. евро ⁴	545.9	893.2	1 063.8	741.1	741.1	741.1	998.7	998.7	998.7	1 076.8	1 076.8	1 076.8	1 059.9	1 059.9	1 059.9	1 059.9	61.1	6.1
Нетен външен дълг, млн. евро ⁵	4 817.5	6 544.2	11 962.0	17 161.6	18 645.9	19 070.4	19 352.9	19 745.7	19 798.6	19 950.9	19 951.8	20 015.2	19 801.7	19 465.7	19 325.6	19 196.1	- 156.8	-0.8
Нетен външен дълг (процент от БВП)	22.0	25.9	41.4	50.3	54.7	55.9	56.7	59.0	59.1	59.6	59.6	59.8	59.1	58.1	57.7	57.3	-	-

¹ Включва резервните активи на БНБ, активите на търговските банки в чужбина и депозитите на нефинансовия сектор в чужбина.

² Вкл. монетарното и немонетарното злато. Резервните активи на БНБ са преизчислени в евро по съответния курс към края на периода. Източник: Управление „Емисионно“ на БНБ.

³ Паричен отчет, БНБ.

⁴ Източник: *Local/Global Banking Statistics*, BIS - Basel. За 2009 г. са използвани последните обявени данни – за юни 2009 г.

⁵ Разлика между размера на брутният външен дълг и размера на брутният външен дълг.

**Географска структура на външния дълг на Други сектори*
(по страни на кредитора)
декември 2008 – септември 2009 г.**

Страна на кредитора	остатък към:				Промяна млн. евро
	31.XII.2008 г.		30.IX.2009 г.		
	млн. евро	отн. дял	млн. евро	отн. дял	
Великобритания	1094.0	10.9%	1154.1	11.5%	60.0
Холандия	1712.6	17.1%	1533.8	15.2%	-178.8
Люксембург	1589.8	15.9%	1545.8	15.3%	-44.1
МФИ	559.2	5.6%	726.0	7.2%	166.8
Австрия	983.6	9.8%	1041.8	10.3%	58.2
Франция	728.5	7.3%	759.0	7.5%	30.5
САЩ	276.1	2.8%	280.6	2.8%	4.5
Германия	501.7	5.0%	476.4	4.7%	-25.3
Кипър	284.3	2.8%	263.3	2.6%	-21.0
Швейцария	193.1	1.9%	211.0	2.1%	17.9
Унгария	168.9	1.7%	170.4	1.7%	1.4
Британски Вирджински Острови	273.5	2.7%	308.2	3.1%	34.7
Япония	327.5	3.3%	332.3	3.3%	4.8
Панама	119.5	1.2%	132.0	1.3%	12.5
Гърция	52.9	0.5%	30.9	0.3%	-22.0
Лихтенщайн	52.1	0.5%	50.8	0.5%	-1.2
Русия	34.3	0.3%	34.8	0.3%	0.5
Италия	136.5	1.4%	136.9	1.4%	0.4
Чехия	31.8	0.3%	26.0	0.3%	-5.9
Израел	88.4	0.9%	89.9	0.9%	1.5
Ирландия (Ейре)	70.9	0.7%	69.2	0.7%	-1.7
Швеция	68.0	0.7%	63.3	0.6%	-4.7
Румъния	10.6	0.1%	10.3	0.1%	-0.3
Испания	68.1	0.7%	68.3	0.7%	0.2
Белгия	27.4	0.3%	27.1	0.3%	-0.3
Естония	20.6	0.2%	21.0	0.2%	0.4
Бахамски острови	25.6	0.3%	25.2	0.3%	-0.3
Кайманови острови	4.9	0.0%	9.9	0.1%	5.0
Малта	92.3	0.9%	106.0	1.1%	13.6
Сейшелски острови	25.6	0.3%	29.6	0.3%	4.0
Турция	15.9	0.2%	16.5	0.2%	0.7
Латвия	24.9	0.2%	25.4	0.3%	0.5
Маршалски острови	15.1	0.2%	15.0	0.1%	-0.2
Финландия	16.4	0.2%	17.1	0.2%	0.7
Словения	6.0	0.1%	4.5	0.0%	-1.5
Дания	17.3	0.2%	20.9	0.2%	3.6
Белиз	35.3	0.4%	36.4	0.4%	1.0
Ливан	6.7	0.1%	7.4	0.1%	0.8
Норвегия	10.6	0.1%	11.1	0.1%	0.5
Португалия	8.5	0.1%	8.3	0.1%	-0.2
други	214.1	2.1%	180.7	1.8%	-33.4
Общо	9993.0	100.0%	10077.2	100.0%	84.2

* Не включва задълженията по търговски кредити и облигационни заеми. Предварителни данни, публикуват се за тримесечие и обхващат и фирмите с държавно/общинско участие.

Отраслова структура на външния дълг на Други сектори*
декември 2008 – септември 2009 г.**

	остатък към:				Промяна млн. евро
	31.XII.2008 г.		30.IX.2009 г.		
	млн. евро	отн. дял	млн. евро	отн. дял	
Добивна промишленост	82.4	0.8%	80.7	0.8%	-1.7
Други дейности, обслужващи обществото и личността	75.0	0.8%	96.3	1.0%	21.3
Държавно управление и отбрана, задължително обществено осигуряване	77.6	0.8%	93.8	0.9%	16.2
Образование	7.5	0.1%	7.5	0.1%	0.0
Операции с недвижимо имущество, наемодателна дейност и бизнесуслуги	1801.8	18.0%	1864.1	18.5%	62.3
Преработваща промишленост	815.1	8.2%	789.9	7.8%	-25.2
Издателска и полиграфическа дейност; тиражиране на записани носители	5.1	0.1%	6.5	0.1%	1.4
Производство и леене на метали	155.8	1.6%	153.2	1.5%	-2.6
Производство на автомобили, ремаркета и полуремаркета	0.6	0.0%	0.8	0.0%	0.2
Производство на дървен материал и изделия от него, без мебели	29.6	0.3%	31.2	0.3%	1.7
Производство на дървесна маса, хартия, картон и изделия от хартия и картон	48.5	0.5%	46.4	0.5%	-2.1
Производство на електрически машини и апарати, неklasифицирани другаде	17.1	0.2%	16.3	0.2%	-0.8
Производство на изделия от каучук и пластмаси	33.8	0.3%	25.1	0.2%	-8.7
Производство на канцеларска и електронно-изчислителна техника	1.7	0.0%	1.2	0.0%	-0.5
Производство на кокс, рафинирани нефтопродукти и ядрено гориво	43.8	0.4%	88.3	0.9%	44.5
Производство на лицеви кожи; производство на изделия за пътуване, сарашки изделия и обувки	1.1	0.0%	1.1	0.0%	0.0
Производство на машини, оборудване и домакински уреди	21.1	0.2%	17.9	0.2%	-3.2
Производство на мебели; производство, неklasифицирано другаде	4.5	0.0%	3.9	0.0%	-0.5
Производство на медицински, прецизни и оптични апарати и инструменти	1.1	0.0%	1.1	0.0%	0.0
Производство на метални изделия, без машини и оборудване	8.4	0.1%	8.0	0.1%	-0.4
Производство на облекло, вкл. кожено; обработка на кожухарски кожи	16.6	0.2%	15.3	0.2%	-1.3
Производство на превозни средства, без автомобили	14.8	0.1%	13.2	0.1%	-1.6
Производство на продукти от други неметални минерални суровини	95.6	1.0%	84.7	0.8%	-10.9
Производство на радио-, телевизионна и далекосъобщителна техника	1.2	0.0%	4.4	0.0%	3.2
Производство на текстил и изделия от текстил, без облекло	72.0	0.7%	69.3	0.7%	-2.7
Производство на тютюневи изделия	51.6	0.5%	61.1	0.6%	9.5
Производство на химични продукти	43.2	0.4%	26.1	0.3%	-17.1
Производство на хранителни продукти и напитки	147.8	1.5%	114.6	1.1%	-33.2
Рециклиране на отпадъци	0.1	0.0%	0.1	0.0%	0.0
Рибно стопанство	0.2	0.0%	0.3	0.0%	0.1
Селско, ловно и горско стопанство	71.8	0.7%	69.8	0.7%	-2.0
Снабдяване с електрическа и топлинна енергия, газообразни горива и вода	1963.1	19.6%	2039.4	20.2%	76.4
Строителство	739.5	7.4%	894.5	8.9%	155.0
Транспорт, складиране и съобщения	932.5	9.3%	998.9	9.9%	66.4
Търговия, ремонт и техническо обслужване на автомобили и мотоциклети, на лични вещи и на стоки за домакинството	855.9	8.6%	986.7	9.8%	130.7
Търговия на дребно, без търговията на дребно с автомобили и мотоциклети	259.1	2.6%	356.9	3.5%	97.9
Търговия на едро и търговско посредничество, без търговия с автомобили и мотоциклети	490.2	4.9%	532.0	5.3%	41.8
Търговия, техническо обслужване и ремонт на автомобили и мотоциклети; търговия на дребно с горива и смазочни материали	106.6	1.1%	97.7	1.0%	-8.9
Финансово посредничество	1531.9	15.3%	1452.8	14.4%	-79.0
Хотели и ресторанти	286.5	2.9%	277.5	2.8%	-9.0
Хуманно здравеопазване и социални дейности	2.4	0.0%	4.4	0.0%	2.0
Домакинства с наети на работа лица	749.8	7.5%	420.7	4.2%	-329.1
ОБЩО	9993.0	100.0%	10077.2	100.0%	84.2

* Не включва задълженията по търговски кредити и облигационни заеми. Предварителни данни, публикуват се за тримесечие и обхващат и фирмите с държавно/общинско участие.

** Съгласно Националната класификация на икономическите дейности НКИД - 2003.

Отрасловото разпределение на кредитите е извършено на база на регистрацията по БУЛСТАТ на кредитополучателите.

Лихвена структура на финансовия дълг на Други сектори*

Видове кредити	2008						2009								
	IX			XII			III			VI			IX		
	дълг.	кратк.	общо	дълг.	кратк.	общо	дълг.	кратк.	общо	дълг.	кратк.	общо	дълг.	кратк.	общо
С фиксиран лихвен процент	12.3%	10.1%	22.5%	12.0%	9.6%	21.6%	12.6%	9.6%	22.2%	12.8%	9.2%	22.0%	13.0%	9.2%	22.2%
С плаващ лихвен процент	32.0%	22.9%	55.0%	33.7%	23.0%	56.7%	33.6%	23.1%	56.8%	34.3%	23.5%	57.8%	36.5%	24.0%	60.5%
С друг вид лихвен процент**	12.2%	4.0%	16.2%	11.5%	4.1%	15.6%	11.1%	3.9%	15.0%	10.7%	3.7%	14.4%	7.8%	3.7%	11.5%
Безлихвени	1.3%	5.1%	6.4%	1.2%	5.0%	6.2%	1.2%	4.8%	6.0%	1.2%	4.5%	5.7%	1.1%	4.7%	5.8%
ОБЩО	57.8%	42.2%	100.0%	58.3%	41.7%	100.0%	58.6%	41.4%	100.0%	59.0%	41.0%	100.0%	58.5%	41.5%	100.0%

* Не включва задълженията на Други сектори по облигации, търговски и револвирани кредити, по вътрешнофирмени кредити, гарантирания дълг на фирмите и отчетените пряко от домакинствата техни задължения. Публикуват се тримесечни данни.

** Обхваща видове схеми на лихвени плащания, при които се използва повече от една ставка на лихвения процент или при които в момента на регистрацията на кредита лихвения процент не може да бъде определен.

ИНДИКАТОРИ НА ВЪНШНИЯ СЕКТОР

	VII										VIII			IX	
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	
Брутен външен дълг¹	10768.9	10640.6	12658.5	15506.9	20690.9	28988.8	36973.7	34142.5	36572.2	36348.8	36557.7				
Брутен външен дълг, млн. евро ²	7960.6	7047.9	6585.2	5197.6	4547.3	4092.3	3972.5	3938.1	4134.9	4042.1	4133.1				
Външен дълг на публичния сектор, млн. евро ³	2808.3	3592.7	6073.2	10309.3	16143.6	24896.5	33001.2	30204.5	32259.2	31478.8	32306.7				
Външен дълг на частния сектор, млн. евро ⁴	65.0	60.1	63.8	70.9	82.0	100.3	108.4	100.1	109.2	104.1	106.5				
Брутен външен дълг (% от БВП ⁵)	48.1	39.8	33.2	23.8	18.0	14.2	11.6	11.5	12.4	11.8	12.3				
Публичен и публичногарантиран външен дълг (% от БВП)	17.0	20.3	30.6	47.1	64.0	86.2	96.7	88.5	96.4	92.3	94.7				
Частен негарантиран външен дълг (% от БВП)	126.1	113.2	112.6	119.0	127.7	158.8	179.7								
Брутен външен дълг (% от износ на СНФУ) ⁶	14.1	14.3	19.3	25.4	29.8	32.3	35.5	34.9	34.2	35.6	36.1				
Краткосрочен дълг/брутен външен дълг (%)	9.1	8.6	12.3	18.0	24.4	32.4	38.4	34.9	37.2	37.1	36.4				
Краткосрочен външен дълг (% от БВП)															
Обслужване на брутия външен дълг¹	1403.1	1333.4	2621.1	6028.0	4586.3	6193.5	7047.5	4482.2	3841.5	4721.6	4399.6				
Обслужване на брутия външен дълг, млн. евро ⁷	1026.6	966.6	2271.2	5635.9	4124.7	5553.6	6294.0	4023.1	3383.3	4227.6	3917.6				
Платени главници, млн. евро	376.6	366.8	349.8	392.1	461.5	639.9	753.4	459.1	458.3	494.0	481.9				
Платени лихви, млн. евро	995.6	737.2	1473.9	2429.0	1105.5	1188.4	1219.0	768.3	391.6	781.1	407.3				
Обслужване на външния дълг на публичния сектор, млн. евро ³	660.5	424.3	1182.9	2138.1	865.1	935.8	985.1	596.9	244.5	606.4	258.2				
Платени главници, млн. евро	335.1	312.9	291.0	290.9	240.4	252.5	233.8	171.4	147.1	174.7	149.1				
Платени лихви, млн. евро	407.6	596.2	1147.2	3599.0	3480.7	5005.1	5828.5	3713.9	3450.0	3940.5	3992.2				
Обслужване на външния дълг на частния сектор, млн. евро ⁴	366.1	542.2	1088.4	3497.9	3259.6	4617.7	5308.9	3426.2	3138.8	3621.2	3659.4				
Платени главници, млн. евро	41.5	53.9	58.8	101.2	221.1	387.4	519.6	287.7	311.2	319.3	332.9				
Платени лихви, млн. евро	8.5	7.5	13.2	27.5	18.2	21.4	20.7	13.1	11.5	13.8	13.1				
Обслужване на брутия външен дълг (% от БВП)	16.4	14.1	23.1	46.3	28.3	33.9	34.3	36.4	41.1	32.7	39.6				
Обслужване на брутия външен дълг (% от износ на СНФУ)															
Платежен баланс¹	-402.5	-972.3	-1306.9	-2705.7	-4647.8	-7274.0	-8653.1	-4840.3	-2363.0	-5051.8	-2138.5				
Текуща сметка (млн. евро)	-1878.0	-2425.6	-2953.5	-4409.7	-5562.3	-7245.3	-8597.3	-4997.9	-2715.2	-5558.9	-2970.7				
Търговско салдо ⁸	6062.9	6688.2	7984.9	9466.3	12011.9	13511.9	15203.8	9271.4	6436.9	10590.3	7421.6				
Износ FOB	6.1	10.0	19.7	18.6	26.9	12.5	12.5	23.9	-30.6	22.7	-29.9				
Износ FOB (% промяна спрямо същия период на м. г.)	7940.9	9093.8	10938.4	13876.1	17574.1	20757.2	23801.1	14269.4	9152.3	16149.2	10392.3				
Внос FOB	6.0	14.5	20.3	26.9	26.7	18.1	14.7	26.9	-35.9	24.5	-35.6				
Внос FOB (% промяна спрямо същия период на м. г.)	-402.6	-972.5	-1143.5	-2470.2	-4467.8	-7862.4	-8375.8	-4619.0	-2047.4	-4823.3	-1781.9				
Текуща и капиталова сметка	1842.8	2324.9	2458.3	4213.6	7264.6	12619.3	11656.0	7634.6	1233.1	8982.7	1250.8				
Капиталова и финансова сметка	1842.9	2325.1	2294.9	3978.1	7084.6	13207.7	11378.7	7413.4	917.5	8754.2	894.2				
Финансова сметка	980.0	1850.5	2735.9	3152.1	6221.6	8595.8	6549.0	3954.1	1884.8	4605.3	2028.0				
Преки инвестиции в България ⁹	243.5	190.3	209.3	116.5	133.9	118.2	75.7	81.7	79.8	91.2	94.8				
Преки инвестиции в България/дефицит на текущата сметка (%)	227.2	-69.2	-51.9	-72.5	-402.1	-190.4	-220.8	-223.6	-57.0	-255.4	-66.0				
Порфейлни инвестиции - активи ¹⁰	-325.9	-121.8	-435.6	-1054.6	581.6	-389.1	-419.3	-123.8	-110.3	-126.3	-114.2				
Порфейлни инвестиции - пасиви ¹⁰	331.8	228.8	-1366.7	-30.7	-2348.8	535.0	147.0	554.0	-251.8	233.0	-158.1				
Други инвестиции - активи ¹⁰	658.7	460.1	1897.0	1909.4	3173.1	4870.0	5808.1	3743.9	-498.0	4739.6	-720.9				
Други инвестиции - пасиви ¹⁰															
(% от БВП)															
Текуща сметка	-2.4	-5.5	-6.6	-12.4	-18.4	-25.2	-25.4	-14.2	-7.1	-14.8	-6.4				
Търговско салдо	-11.3	-13.7	-14.9	-20.2	-22.0	-25.1	-25.2	-14.6	-8.1	-16.3	-8.9				
Износ FOB	36.6	37.7	40.2	43.3	47.6	46.8	44.6	27.2	19.2	31.0	22.2				
Износ FOB	47.9	51.4	55.1	63.4	69.6	71.8	69.8	41.8	27.3	47.3	31.0				
Услуги, нето	3.1	3.1	3.3	3.7	3.7	2.6	2.3	1.1	2.0	2.3	3.3				
Пътувания, нето	2.6	3.3	3.5	4.1	3.5	3.3	2.7	1.6	1.9	2.5	3.1				
Доход, нето	2.4	1.6	1.2	0.3	-2.7	-3.9	-3.9	-2.1	-2.0	-2.4	-1.9				
Текущи трансфери, нето	3.4	3.5	3.7	3.7	2.7	1.2	1.5	1.5	1.0	1.6	1.1				

ИНДИКАТОРИ НА ВЪНШНИЯ СЕКТОР

	2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008		2009		2008		2009							
	VII										VIII		IX													
Текуща и капиталова сметка	-2.4	-5.5	-5.8	-11.3	-17.7	-27.2	-24.5	-13.5	-6.1	-14.1	-5.3	-15.9	-5.2	11.1	13.1	12.4	19.3	28.8	43.7	34.2	22.4	3.7	30.1	4.5		
Капиталова и финансова сметка	11.1	13.1	11.6	18.2	28.1	45.7	33.4	21.7	2.7	25.7	2.7	29.4	3.3	5.9	10.5	13.8	14.4	24.7	29.7	19.2	11.6	5.6	6.1	14.9	6.3	
Финансова сметка	1.4	-0.4	-0.3	-0.3	-1.6	-0.7	-0.6	-0.7	-0.2	-0.7	-0.2	-0.9	-0.3	-2.0	-0.7	-2.2	-4.8	2.3	-1.3	-1.2	-0.4	-0.3	-0.4	-0.7	-0.2	
Прекри инвестиции в България	2.0	1.3	-6.9	-0.1	-9.3	1.9	0.4	1.6	-0.8	0.7	-0.5	1.7	-0.1	4.0	2.6	9.6	8.7	12.6	16.9	17.0	11.0	-1.5	13.9	-2.2	15.7	-2.1
Портофейлни инвестиции - пасиви																										
Други инвестиции - активи																										
Други инвестиции - пасиви																										
Други индикатори ¹¹																										
Брутни външни активи, млн. евро ¹²	6896.1	7203.3	9482.3	10689.4	14146.7	17026.8	17620.9	18096.8	16936.7	19220.6	17246.6	19187.3	17361.6	4574.8	5308.6	6770.4	7370.3	8926.4	11936.6	12713.1	13643.1	11711.3	12128.8	14722.0	12392.7	
Резервни активи на БНБ, млн. евро ¹³	1944.5	1535.2	2288.4	2773.2	4227.1	4026.3	3909.0	3630.9	4165.5	4020.8	4058.0	3724.1	3909.0	376.8	359.5	423.6	545.9	993.2	1063.8	998.7	822.8	1059.9	822.8	1059.9	1059.9	
Чуждестранни активи на ТБ, млн. евро	3872.8	3437.3	3176.1	4817.5	6544.2	11962.0	19352.9	16045.8	19465.7	16282.5	17161.6	19196.1	19196.1	23.4	19.4	16.0	22.0	25.9	41.4	56.7	47.0	58.1	47.7	57.7	50.3	57.3
Депозити на нефинансовия сектор в чужбина, млн. евро ¹⁴																										
Нетен външен дълг, млн. евро ¹⁵																										
Нетен външен дълг (% от БВП)																										
Резервни активи на БНБ/енос на СНФУ (в месеци) ¹⁶	5.6	5.7	6.0	5.3	5.1	5.8	5.4	5.8	6.1	6.1	6.6	6.2	7.0	301.9	348.1	277.3	187.4	145.0	127.5	97.0	114.6	94.1	113.7	99.4	112.1	100.0
Резервни активи на БНБ/краткосрочен дълг (%)	196.8	213.6	257.9	221.3	206.9	202.1	179.0	204.6	152.4	208.7	156.8	211.2	157.3	121.6	126.8	127.9	124.1	126.4	127.5	131.2	128.8	132.9	127.6	133.4	127.5	134.1
Резервни активи на БНБ/валутни депозити (%) ¹⁷	131.4	140.0	141.7	141.5	149.0	162.0	173.9	168.2	174.4	167.1	174.4	168.2	175.0													
Номинален ефективен валутен курс (индекс юни 97=100) ¹⁸																										
Реален ефективен валутен курс (индекс юни 97=100) ¹⁹																										

¹ Предварителни данни за 2008 г. и 2009 г. Данните, които отразяват потоци, обхващат периода от началото на годината до края на отчетния месец, а тези, които представяват размер (салда), са към края на отчетния месец.

² Равностойността в евро е изчислена по курс на съответните чуждестранни валути към края на периода. Включително външните задължения на страната по търговски кредити, по получени аванси и към доставчици.

³ Източник: Министерството на финансите, Българската народна банка, банките, местните компании.

⁴ Източник: банките, местни компании.

⁵ В изчисляването на индикаторите, в които участва брутен вътрешен продукт (БВП), са използвани следните данни:

⁶ Брутен вътрешен продукт за 2008 г. (предварителни данни на НСИ), в размер на 34 117.5 млн. евро и (оценка на БНБ) за 2009 г. - 33 480 млн. евро.

⁷ Стоки и нефакторни услуги. Индикаторът се изчислява на годишна база.

⁸ Фактически плащания. Данните са преизчислени по средномесечен курс на съответните валути. Не се включват плащанията по револвиращи кредити.

⁹ Предварителни данни за 2008 г. За 2009 г. предварителни данни на НСИ към 5 ноември 2009 г., които включват данни от системата „ИНТРАСТАТ“.

¹⁰ За страните от ЕС и данни от митнически декларации за страните извън ЕС.

¹¹ Данни от фирми с чуждестранно участие, Агенцията за приватизация, НСИ, Централния депозитар, банките и др.

¹² Предварителни данни за 2008 г. и 2009 г.

¹³ Знак (-) означава увеличение на активи и намаление на пасиви, а знак (+) намаление на активи и увеличение на пасиви. Включително финансови деривати.

¹⁴ Източник на данни за паричните агрегати, активите на банките и валутните депозити: *Парична статистика, септември 2009 г.*

¹⁵ Включва резервните активи на БНБ, активите на банките в чужбина и депозитите на нефинансовия сектор в чужбина.

¹⁶ Включва монетарно и немонетарно злато. Източник: управление „Емисионно“, БНБ.

¹⁷ Източник: Банка за международни разплащания - Базел. За 2009 г. са използвани последните публикувани данни – за юни 2009 г.

¹⁸ Разлика между размера на брутият външен дълг и размера на брутият външни активи.

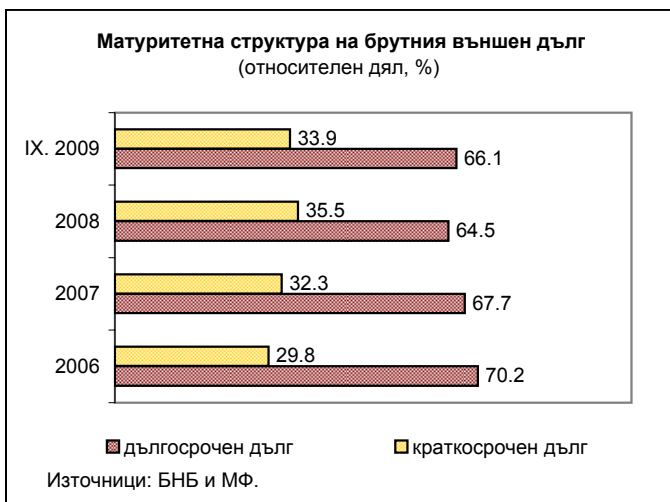
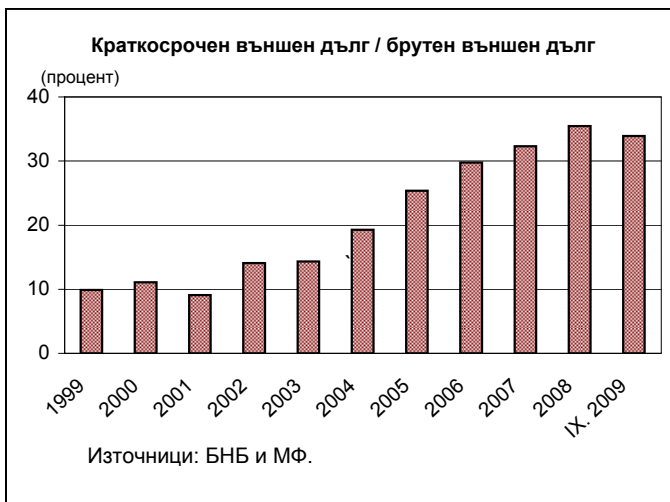
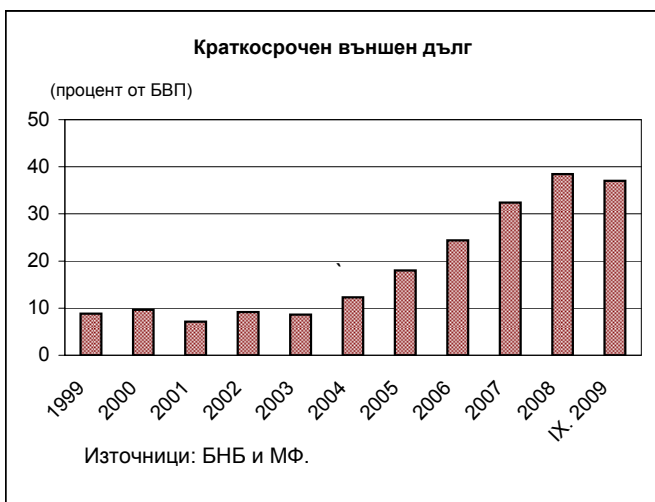
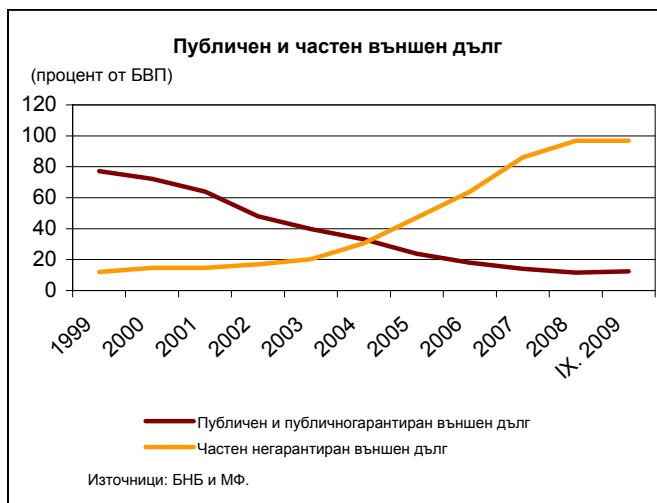
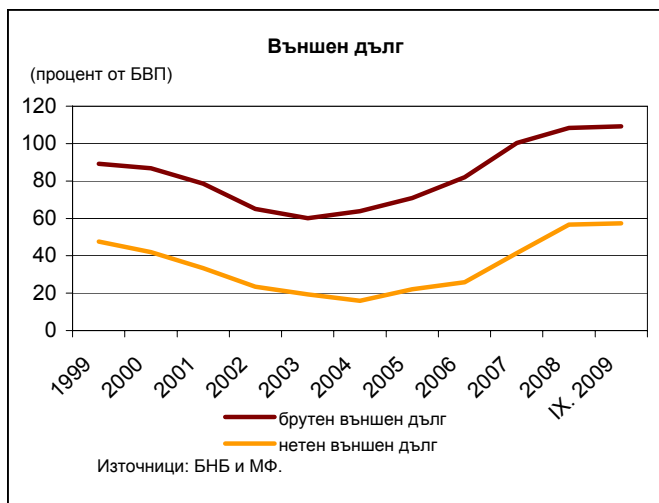
¹⁹ Съотношението (в месеци) на резервните активи на БНБ към края на отчетния месец към средната стойност на вноса на стоки и нефакторни услуги за последните 12 месеца.

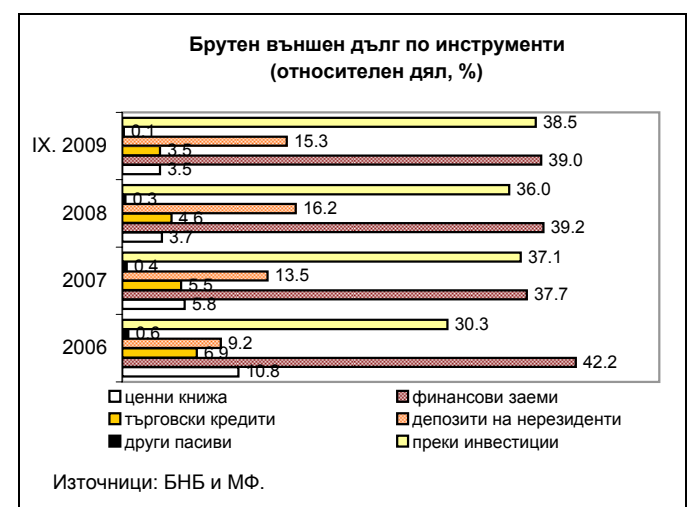
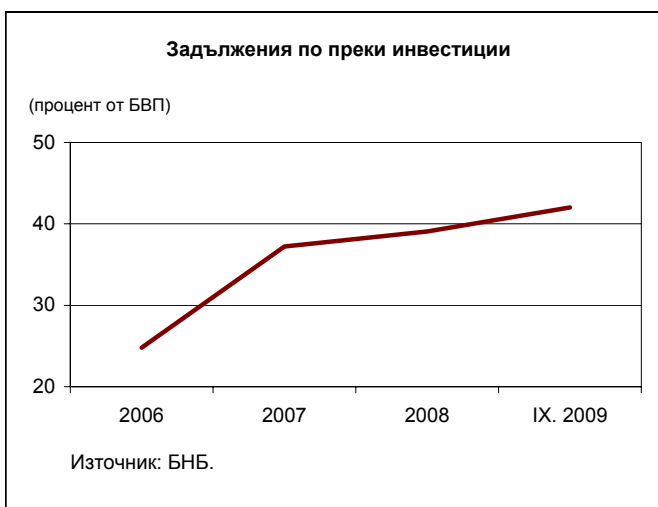
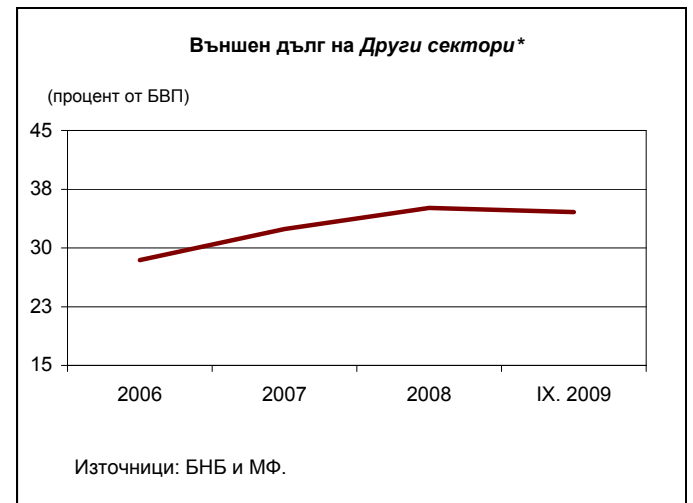
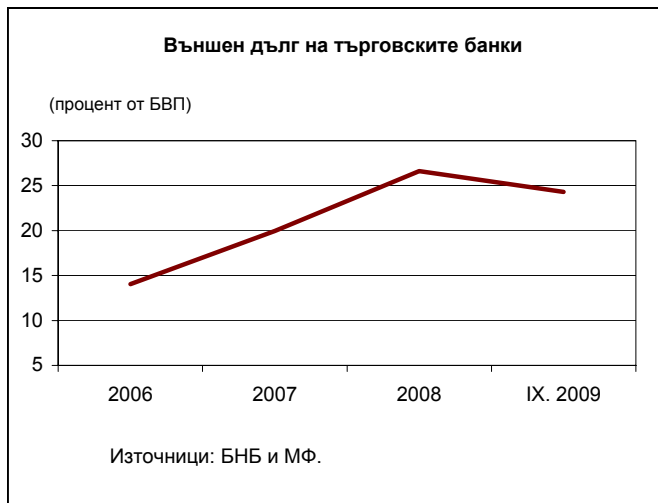
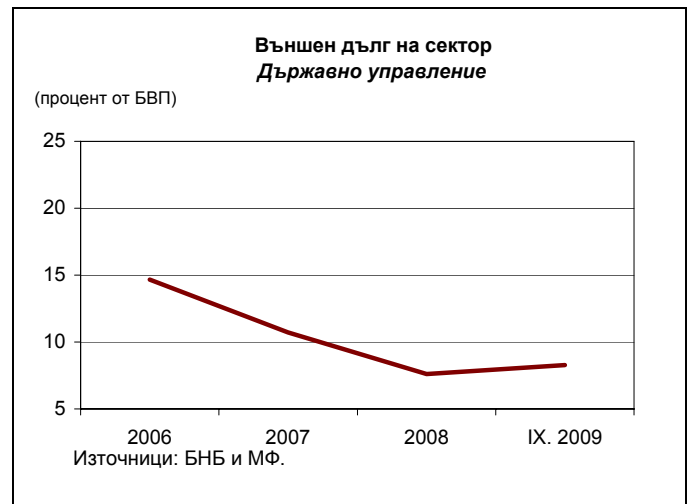
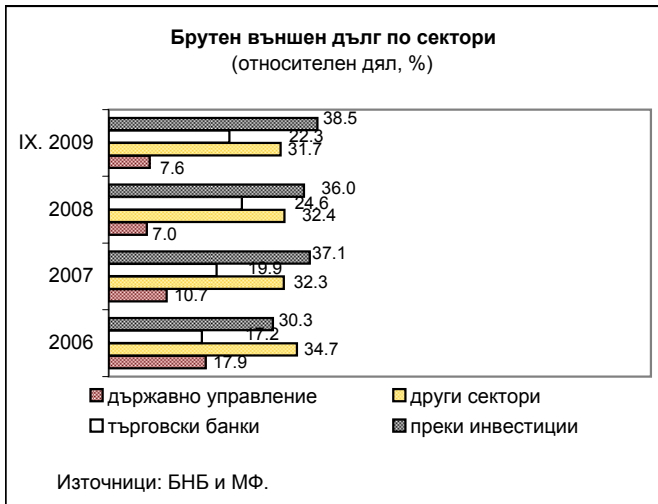
²⁰ Валутни депозити на населението и нефинансовия сектор.

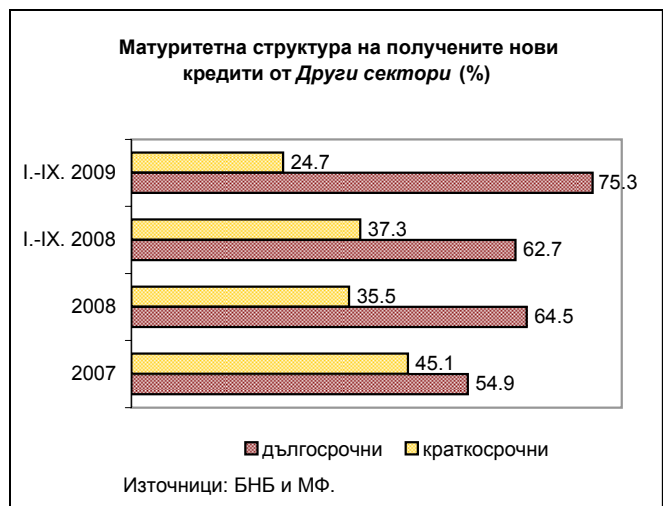
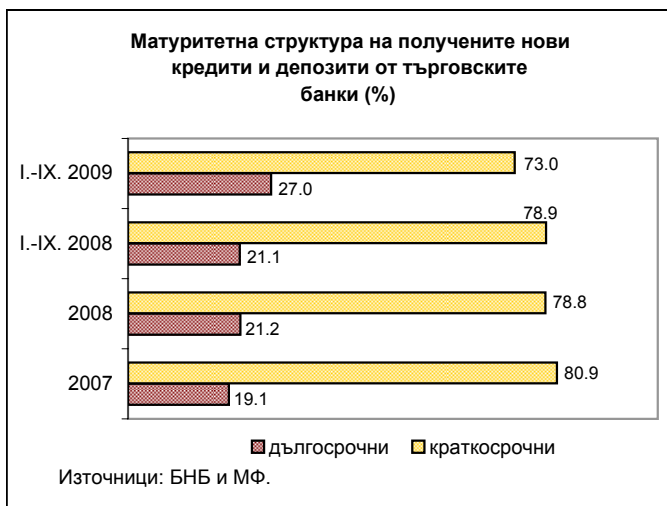
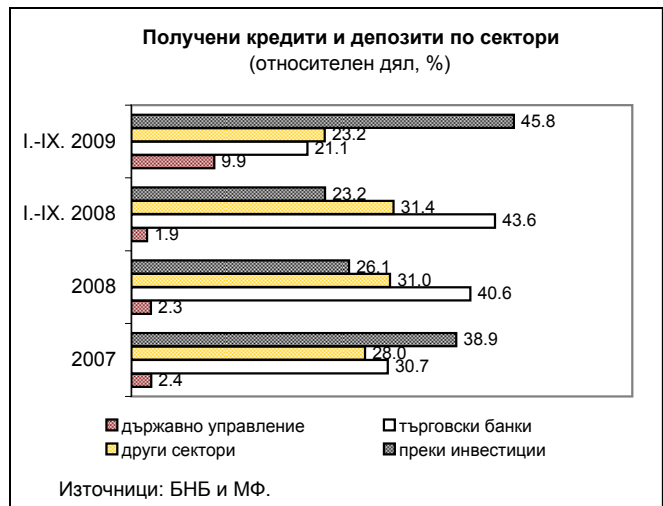
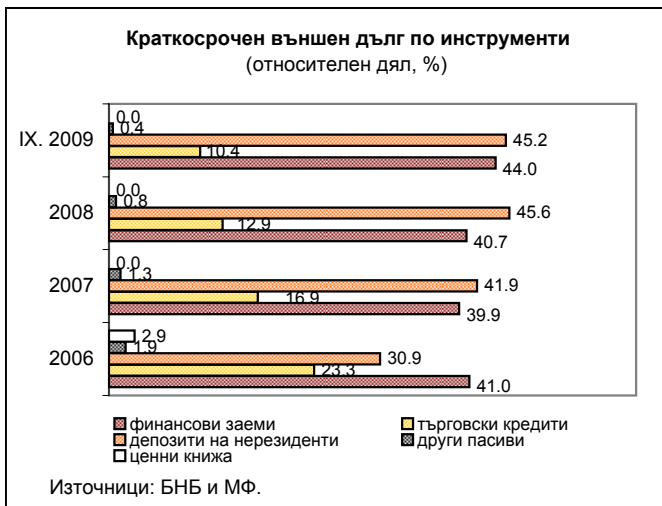
²¹ Индексът е за съответния отчетен месец.

²² Индексът е на база потребителски цени и е за съответния отчетен месец.

Индикатори на външния дълг

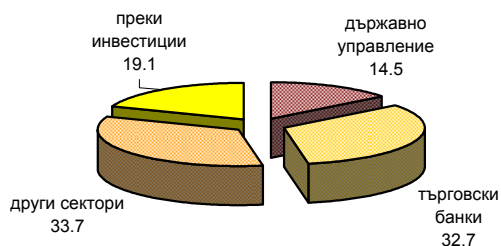

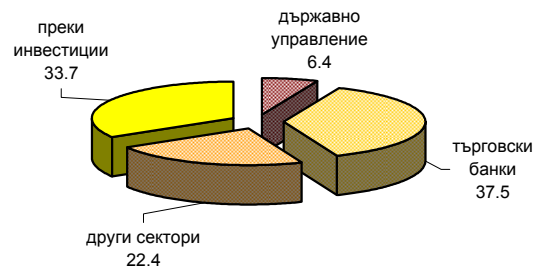
ОБСЛУЖВАНЕ НА ВЪНШНИЯ ДЪЛГ ПО СЕКТОРИ

(ЯНУАРИ – СЕПТЕМВРИ 2008 г.)

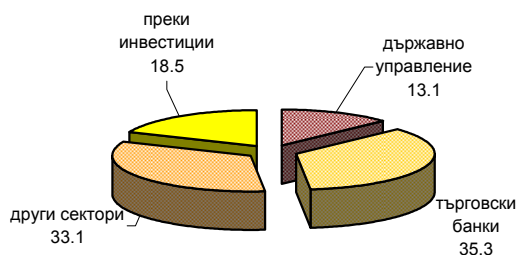
Източници: БНБ и МФ.

(ЯНУАРИ – СЕПТЕМВРИ 2009 г.)

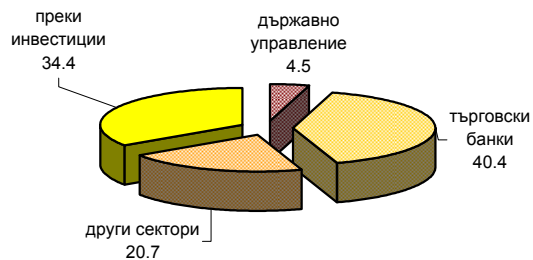
ОБСЛУЖВАНЕ НА ГЛАВНИЦИ ПО СЕКТОРИ

(ЯНУАРИ – СЕПТЕМВРИ 2008 г.)

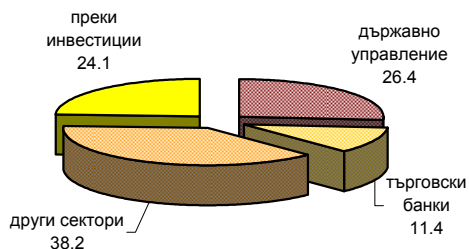
Източници: БНБ и МФ.

(ЯНУАРИ – СЕПТЕМВРИ 2009 г.)

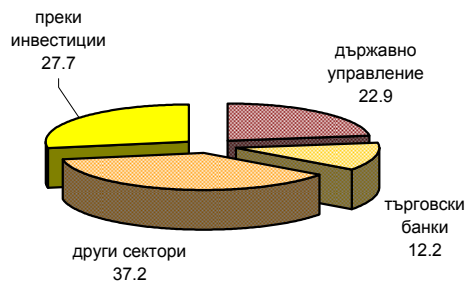
ОБСЛУЖВАНЕ НА ЛИХВИ ПО СЕКТОРИ

(ЯНУАРИ – СЕПТЕМВРИ 2008 г.)

Източници: БНБ и МФ.

(ЯНУАРИ – СЕПТЕМВРИ 2009 г.)

Източници: БНБ и МФ.

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИ БЕЛЕЖКИ ПО ОТЧИТАНЕТО НА БРУТНИЯ ВЪНШЕН ДЪЛГ НА БЪЛГАРИЯ¹

При отчитане на brutния външен дълг на страната Българската народна банка (БНБ) се придържа към международните стандарти и изисквания, заложи в *Ръководство по статистика на външния дълг*, подготвено от няколко международни организации и издадено от МВФ², и в *„Ръководството по платежен баланс“*, МВФ, 5-о издание, 1993 г. Това осигурява, от една страна, международна съпоставимост на данните, а от друга – съпоставимост между информацията за външния дълг с тази на платежния баланс, на международната инвестиционна позиция и на националните сметки. Данните по brutния външен дълг са и важен източник на информация за определени статии на платежния баланс и на международната инвестиционна позиция.

Българската народна банка изготвя и разпространява месечни статистически данни за brutния външен дълг разпределен по институционални сектори.

Публикациите обхващат месечни данни относно: 1) размера на brutния външен дълг, 2) обслужване на brutния външен дълг, и 3) новополучените кредити и депозити. Тримесечно, с данните към края на отчетното календарно тримесечие се публикува и допълнителна информация по кредитори.

I. СЧЕТОВОДНИ ПРИНЦИПИ И СТАНДАРТИ

При изготвяне на статистическите данни по дълга БНБ се придържа към международната дефиниция на външния дълг – „Брутният външен дълг към даден момент представлява размерът на текущите и безусловни задължения, изискващи плащане(ия) на главница и/или лихва от дебитора в даден бъдещ момент, които се дължат на нерезиденти от резидентите на дадена икономика“³.

Основният критерий за включване на едно задължение към размера на външния дълг на страната е то да бъде емитирано от резидент и да се дължи на нерезидент⁴, без значение дали е емитирано на местните, или на международните финансови пазари. При трансакциите също се отчитат само сделки, осъществени между резидент и нерезидент. В таблиците по дълга БНБ отчита само размера на реално отпуснатите, а не на договорените траншове.

Размерът на задълженията се отчита по номинална, а не по пазарна стойност, дори когато са налице търгуеми дългови инструменти. Брутният външен дълг на България се отчита в евро.

При съставяне на данните по дълга разделението между краткосрочен и дългосрочен дълг се базира на оригиналния, а не на остатъчния срок до падежа. В дългосрочния дълг се включват всички задължения с оригинален срок до падежа над 1 година, както и всички задължения по преки инвестиции⁵, а в краткосрочния – тези със срок на падежа 1 година или по-малко. Към размера на краткосрочния дълг се отнасят и просрочията на дължими лихви и главници.

¹ Актуализирани методологически бележки към 24 февруари 2009 г.

² *External Debt Statistics: Guide for Compilers and Users*, IMF, 2003 (Bank for International Settlements, The Commonwealth Secretariat, Eurostat, International Monetary Fund, Organization for Economic Co-operation and Development, The Paris Club Secretariat, The United Nations Conference on Trade and Development, the World Bank)

³ *External Debt Statistics: Guide for Compilers and Users*, стр. 7, параграф 2.3.

⁴ За дефинициите на резидент и нерезидент вж. „Ръководството по платежен баланс“, МВФ, 5-о издание, 1993 г., пар. 57 – 58.

⁵ *External Debt Statistics: Guide for Compilers and Users*, параграф 3.14 и 7.5

II. КОМПОНЕНТИ НА БРУТНИЯ ВЪНШЕН ДЪЛГ

А. По институционални сектори

Структурата на таблицата за размера на brutния външен дълг е в съответствие с изискванията на *Ръководството по статистика на външния дълг*, подготвено от няколко международни организации и издадено от МВФ⁶.

При представянето на дълга основното разделение е по институционални сектори – държавно управление, централна банка, банки и други сектори. Задълженията свързани с преки инвестиции са публикувани на отделен ред, с оглед тяхната специфика. Класификацията по институционални сектори е в съответствие с *„Ръководството по платежен баланс“*, МВФ, 5-о издание, 1993 г. В рамките на всеки сектор задълженията са класифицирани според срочността им – краткосрочни и дългосрочни и по видове дългови инструменти.

Държавно управление

Дългът на сектор *Държавно управление* обхваща: 1) дълга на централното правителство, 2) дълга на местните органи на управление, 3) дълга на социално осигурителните фондове и 4) дълг на други институции с нестопанска цел, които се контролират и финансират от държавата. Дългът на банки и небанкови предприятия с повече от 50% държавна собственост, които функционират като предприятия със стопанска цел или т.нар. квази корпорации не се включва в размера на дълга на сектор *Държавно управление*, а към съответните институционални сектори – *Банки* или *Други сектори*. Дългът на сектор *Държавно управление* е дългосрочен и е представен по видове дългови инструменти. Основните подстатии са *Облигации* и *Заеми*. В статия *Заеми* се включват всички задължения на държавно управление, които не са секюритизирани с търгуеми ценни книжа. Към този раздел се отнасят също така и кредитите, отпуснати на правителството от МВФ. В подстатия *Облигации* се отчитат задължения на правителството по емитирани от него ценни книжа на международните финансови пазари, като в тази статия се записва целият размер на емисията. Частта от емисията (брейдиоблигациите, еврооблигациите и глобалните облигации), притежавана от резиденти към края на отчетния период, се отчита с отрицателен знак в статия *Облигации притежавани от резиденти*. В подстатия *Облигации* се отчитат и държавните ценни книжа и компенсаторните инструменти, емитирани от правителството на вътрешния пазар и закупени от нерезиденти.

Източници на данни: Основен източник на данни е *Регистърът на държавния и държавногарантирания дълг* на Министерството на финансите (до 31.XII.2002 г. източник на данни бе *Системата за регистриране, обслужване и управление на дълга* на Министерството на финансите и на Българската народна банка). Други източници на данни са дирекция „Депозитар на държавни и гарантирани от държавата дългове“ на БНБ, Централен депозитар АД и банките.

⁶ *External Debt Statistics: Guide for Compilers and Users*, IMF, 2003, (Bank for International Settlements, The Commonwealth Secretariat, Eurostat, International Monetary Fund, Organization for Economic Co-operation and Development, The Paris Club Secretariat, The United Nations Conference on Trade and Development, the World Bank)

Централна банка

В този сектор, в съответствие с международната методология по статистика на външния дълг, се включват заемите, отпуснати на БНБ. Данните са от *Регистъра на държавния и държавногарантирания дълг* на Министерството на финансите.

Банки

В краткосрочният дълг на банките се включват задълженията по краткосрочни заеми, получени от нерезиденти, депозитите на нерезиденти в местните банки, както и други пасиви към нерезиденти. В подстатия *Депозити* се включват както валутните, така и левовите депозити на нерезиденти в местни банки. При нетно нарастване на депозитите в банковата система това се отчита в таблица *Получени нови кредити и депозити*, а при нетно изтегляне на депозити – в таблицата за обслужване на външния дълг, като изплащане на главница по подстатия *Депозити*. В съответствие с *Ръководството по статистика на външния дълг* в размера на външния дълг не се включват депозитите, свързани с условни задължения⁷. Дългосрочният дълг на банките включва заеми и облигации, емитирани от банките и притежавани от нерезиденти.

Източници на данни: Информация за размера и трансакциите по външни заеми се получава месечно пряко от банките чрез статистическа форма за техните външни задължения. Източник на данните за *Депозити* и *Други задължения* на банките е отдел „Парична и банкова статистика“ в дирекция „Статистика“ на БНБ. Източник на информацията за размера на облигационните заеми, емитирани от банките и притежавани от нерезиденти е Централният депозитар.

Други сектори

Дългът на *Други сектори* обхваща външните задължения на търговските фирми от реалния сектор (включително заемите, за които има поети държавни гаранции и заемите на фирми с преобладаващо държавно участие) и на домакинствата.

В краткосрочният дълг на търговските фирми се включват задълженията по краткосрочни заеми, получени от нерезиденти, търговските заеми, както и други пасиви към нерезиденти. Дългосрочният дълг на търговските фирми включва заеми и облигации, емитирани от търговските фирми и притежавани от нерезиденти.

Източници: Информацията за финансовите заеми се събира посредством статистическата форма СПБ-4 – *Отчет за финансовите кредити между местни лица и чуждестранни лица*, която обхваща информация за размера и различните типове трансакции по кредита. Тъй като Валутният закон предвижда тримесечна отчетност на тези задължения, за първите два месеца на всяко тримесечие БНБ публикува данни за небанковите предприятия, които се базират както на предоставените от фирмите планове за погасяване на получените от тях заеми, така и на оценки. В подстатия *Търговски кредити* се отчитат съответните задължения на резиденти към нерезиденти⁸. Информацията за тези задължения се събира от БНБ посредством форма СПБ-6Б - *Отчет за задълженията на местни лица към чуждестранни лица*. Поради тримесечната отчетност по тази

⁷ *External Debt Statistics*, параграф 2.10.

⁸ За дефиницията на търговски кредит вж. „Ръководството по платежен баланс“, МВФ, 5-о издание, 1993, гл. XX, параграф 414, и „*External Debt Statistics*, глава 3, параграф 133.

форма, предвидена от Валутния закон, за първите два месеца на всяко тримесечие БНБ публикува оценки на търговските кредити. Информацията за задълженията на физическите лица към нерезиденти се събира от БНБ посредством годишна форма СПБ-8 - *Отчет за вземанията и задълженията на местни физически лица*.

Преки инвестиции: Вътрешнофирмени заеми

При представянето на брутните външни задължения според международната методология, задълженията на страната, свързани с вътрешнофирмено кредитиране са показани на отделен ред. (Задълженията във връзка с дялово участие (дялов капитал и реинвестирана печалба) с изключение на превилигирвани акции, които са дългов инструмент, не се включват във външния дълг.). Задълженията по преки инвестиции се включват в размера на дългосрочния външен дълг.

Б. По кредитори

В съответствие със структурата, препоръчана от *Ръководството по статистика на външния дълг*, се подготвят и тримесечни таблици за размера на брутният външен дълг по сектори на кредиторите.

В. Публичен и публичногарантиран външен дълг и частен негарантиран външен дълг

В публичния и публичногарантиран външен дълг съгласно пар. 5.5-5.6 на *Ръководството по статистика на външния дълг* се включва дългът на сектор Държавно управление, на сектор Централна банка, на банките от публичния сектор, на нефинансовите предприятия от публичния сектор, както и публичногарантирания дълг на частния сектор. Частният негарантиран външен дълг обхваща дълга на банките и нефинансовите предприятия, който не е обхванат в публичния и публичногарантиран външен дълг. Данните са месечни.

III. ПЕРИОДИЧНОСТ, ЧЕСТОТА И СВОЕВРЕМЕННОСТ НА ПУБЛИКАЦИИТЕ ПО БРУТНИЯ ВЪНШЕН ДЪЛГ

Българската народна банка съставя и публикува месечни данни за размера и обслужването на брутният външен дълг на страната, както и за новополучените кредити и депозити. Месечно се разпространяват и данни за индикаторите на външния сектор, включително и данни за индикаторите на външния дълг.

Българската народна банка публикува данните съгласно обявения календар. При необходимост от промяна на датата за публикуване банката информира потребителите минимум една седмица преди предварително определената дата.

IV. ПОЛИТИКА НА РЕВИЗИРАНЕ НА ДАННИТЕ

Политиката на Българската народна банка за ревизии на данните се базира на следните принципи:

1) Всяка месечна публикация включва ревизии на данните за предходните три месеца, а всяка тримесечна публикация включва ревизии на месечните данни за цялата текуща година.

2) При наличие на текущи промени в резултат на събрана допълнителна информация, както и поради елиминирането на грешки Българската народна банка своевременно информира потребителите посредством месечните прессъобщения и чрез бележките към таблиците на brutния външен дълг.

3) Когато се правят значителни ревизии в резултат на промени в методологията за отчитане на определени компоненти на brutния външен дълг или по други причини, с цел да улесни своите потребители, Българската народна банка информира предварително за предстоящите промени.

V. РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА

Българската народна банка публикува месечните данни за brutния външен дълг на своята интернет страница – <http://www.bnb.bg>. Данните се публикуват и в месечния „Информационен бюлетин“, и в полугодишните и годишните официални отчети на банката. Данните се предоставят едновременно на всички потребители.

VI. КОНТАКТИ

Въпроси по методологията, прилагана от Българската народна банка, или относно публикуваните данни за brutния външен дълг можете да изпращате на Емил Димитров, директор на дирекция „Статистика“, и на Лиляна Ел Хаддад, началник на отдел „Платежен баланс и външен дълг“, по електронна поща на адрес Dimitrov.E@bnbank.org и Elhaddad.L@bnbank.org или по поща на следния адрес:

Българска народна банка
Отдел „Платежен баланс и външен дълг“
пл. „Княз Александър I“ № 1
1000 София
БЪЛГАРИЯ

**Информацията за външния сектор, подготвена от
отдел „Платежен баланс и външен дълг“ и публикувана на интернет страницата
на БНБ (<http://www.bnb.bg>), по позиции: ***

Статистика

Макроикономически индикатори

Индикатори на външния сектор

Външен сектор

Валутни курсове

- Реални ефективни валутни курсове
 - Дефлатор – индекс на потребителските цени
 - Месечни данни
 - Тримесечни данни
 - Годишни данни
 - Дефлатор – индекс на единица разход за труд
 - Тримесечни данни
 - Методологически бележки

Платежен баланс

- Пресъобщения
- Издание „Платежен баланс на България“ (януари – септември 2009 г.)
- Търсене по период и валута – аналитично представяне
- Търсене по период и валута – стандартно представяне
- Методология на статистиката на платежния баланс
 - Концепция за аналитично и стандартно представяне на платежния баланс
 - Методологически бележки
 - Методология
 - за оценка на вноса по цени FOB и за приходите и разходите за товарен транспорт*
 - Методология
 - за оценка на потоците, дължащи се на неофициална заетост*
- Контакти

Външна търговия

- Износ
 - Данни в евро (1995 – 2009 г.)

* Към 24 ноември 2009 г.

Търсене на данни:

- Начин на използване
- Основни търговски партньори и региони

Основни търговски региони и начин на използване

- Годишни данни 1995 – 2008 г.
- Тримесечни данни 1995 – 2009 г.

Валутна структура

- Годишни данни 1999 – 2006 г.
- Тримесечни данни 1999 – 2006 г.

▪ Внос

Данни в евро (1995 – 2009 г.)

Търсене на данни (по период):

- Начин на използване
- Основни търговски партньори и региони

Основни търговски региони и начин на използване

- Годишни данни 1995 – 2008 г.
- Тримесечни данни 1995 – 2009 г.

Валутна структура

- Годишни данни 1999 – 2006 г.
- Тримесечни данни 1999 – 2006 г.

Методологически бележки

- **Съобщение за външната търговия** (от 16 януари 2007 г.)
- Съобщение (от 18 май 2007 г.)

За обхвата и качеството на данните за вноса и износа

Международна инвестиционна позиция

- Годишни данни 1999 – 2008 г.
- Тримесечни данни 2004 – 2009 г.
- Методологически бележки

Преки инвестиции

- Преки инвестиции
 - 2009 г.
- Преки чуждестранни инвестиции в България

Поток:

- Годишни данни

- Поток на преките чуждестранни инвестиции, по вид инвестиция: 1996 – 2008 г.
- Поток на преките чуждестранни инвестиции, по географски регион: 1996 – 2008 г.
- Поток на преките чуждестранни инвестиции, по икономически отрасъл: 1998 – 2008 г.

- Тримесечни данни

- Поток на преките чуждестранни инвестиции, по вид инвестиция: 1996 – 2009 г.

- Поток на преките чуждестранни инвестиции, по географски регион: 1996 – 2009 г.
 - Поток на преките чуждестранни инвестиции, по икономически отрасъл: 1998 – 2009 г.
- Месечни данни
- Поток на преките чуждестранни инвестиции, по вид инвестиция: 1996 – 2009 г.

Размер:

- Годишни данни
- Размер на преките чуждестранни инвестиции, по вид инвестиция: 1999 – 2008 г.
 - Размер на преките чуждестранни инвестиции, по географски регион: 1999 – 2008 г.
 - Размер на преките чуждестранни инвестиции, по икономически отрасъл: 1999 – 2008 г.
- Тримесечни данни
- Размер на преките чуждестранни инвестиции, по вид инвестиция: 2004 – 2009 г.

Методология за отчитане на преките чуждестранни инвестиции в страната

- Преки инвестиции на България в чужбина

Поток:

- Годишни данни
- Поток на преките чуждестранни инвестиции, по вид инвестиция: 1997 – 2008 г.
 - Поток на преките чуждестранни инвестиции, по географски регион: 1999 – 2008 г.
 - Поток на преките чуждестранни инвестиции, по икономически отрасъл: 2001 – 2008 г.
- Тримесечни данни
- Поток на преките инвестиции, по вид инвестиция: 1998 – 2009 г.
 - Поток на преките инвестиции, по географски регион: 2001 – 2009 г.
 - Поток на преките чуждестранни инвестиции, по икономически отрасъл: 2001 – 2009 г.
- Месечни данни
- Поток на преките инвестиции, по вид инвестиция: 1998 – 2009 г.

Размер:

- Годишни данни
- Размер на преките инвестиции, по вид инвестиция: 2001 – 2008 г.
 - Размер на преките инвестиции, по географски регион: 2001 – 2008 г.
- Тримесечни данни
- Размер на преките чуждестранни инвестиции, по вид инвестиция: 2004 – 2009 г.

Брутен външен дълг

- Прессъобщения
- Издание „Брутен външен дълг на България“ (септември 2009 г.)
- *Размер на brutния външен дълг*

По сектори*

- 1999 – 2009 г. (месечни данни, в млн. евро)
- Географска структура на външния дълг на *Други сектори*: март 2004 – септември 2009 г. – (тримесечни данни, в млн. евро)
- Отраслова структура на външния дълг на *Други сектори*: март 2004 – септември 2009 г. – (тримесечни данни, в млн. евро)

По инструменти*

- 1999 – 2009 г. (месечни данни, в млн. евро)

По кредитори*

- 2004 – 2008 г. (тримесечни данни, в млн. евро)

*Данните за предходни периоди ще бъдат публикувани допълнително.

- *Обслужване на brutния външен дълг*

По сектори

- 1999 – 2009 г. (месечни данни, в млн. евро)

- *Получени нови кредити и депозити*

По сектори

- 1999 – 2009 г. (месечни данни, в млн. евро)

- *Валутна структура на brutния външен дълг*

- 2004 – 2008 г. (тримесечни данни)

- Методологически бележки

- Контакти

Рамка за международните резерви и ликвидност в чуждестранна валута

- Част I. Официални резервни активи и други активи в чуждестранна валута
- Част II. Безусловно изтичане на активи в чуждестранна валута (номинална стойност) през следващите 12 месеца
- Част III. Условно изтичане на активи в чуждестранна валута (номинална стойност) през следващите 12 месеца
- Част IV. Аналитични позиции
- Методологически бележки

Нормативни документи и статистически форми

- Нормативни документи
 - Закон за БНБ
 - Валутен закон
 - Наредба № 27 за статистиката на платежния баланс
 - Методологически указания (март 2005 г.)

- Статистически форми
 - Търговски банки
 - Методологически указания (март 2005 г.)
 - Методологически указания за предоставяне от банките на информация за статистиката на платежния баланс – март 2005 г.
 - Допълнения към методологическите указания за форми Б-8 и Б-9
 - Форма Б–4. Дългови ценни книжа на местни лица, емитирани на международните финансови пазари
 - Форма Б–6. Структура на операциите
 - Форма Б–7. Отчет за финансовите кредити, получени от или предоставени на чуждестранни лица
 - Форма Б–8. Ценни книжа и доход от ценни книжа, емитирани от чуждестранни лица и притежавани от банката
 - Форма Б–9. Ценни книжа, емитирани от чуждестранни лица и притежавани от клиенти на банката
 - Въпроси и отговори към методологически указания (март 2005 г.)
 - Инструкция за събиране и обработка на информация от банките за статистиката на платежния баланс
 - Икономически кодове за класифициране на операциите за целите на статистиката на платежния баланс
 - Въпроси и отговори към инструкция за събиране и обработка на информация от банките
 - Първични дилъри на ДЦК
 - Форма ДЦК. Справка за ДЦК, притежавани от местни и чуждестранни инвеститори
 - Методологически указания за попълване на Форма ДЦК
 - Инвестиционни посредници
 - Форма ИП. Ценни книжа, емитирани от чуждестранни лица и притежавани от инвестиционния посредник и негови клиенти
 - Методологически указания за попълване на Форма ИП
- Фирми
 - Наредба № 27 за статистиката на платежния баланс
 - Декларации
 - Декларация – Форма СПБ–1 и указания за попълване

- Декларация – Форма СПБ–2 и указания за попълване
- Декларация – Форма СПБ–3 и указания за попълване
- Статистическа форма по чл. 3, ал. 1 от Наредба № 27 и указания за попълване
- Отчетни форми
 - Отчетни форми по Наредба № 27
 - Форма СПБ–4 (Приложение № 6 към чл. 9, ал. 1, т. 1) Отчет за финансовите кредити между местни и чуждестранни лица
 - Форма СПБ–5 (Приложение № 7 към чл. 9, ал. 1, т. 2) Отчет за движението по сметки в чуждестранни банки
 - Кодове и класификация на постъпленията и плащанията към Форма СПБ–5
 - Форма СПБ–6А (Приложение № 8 към чл. 9, ал. 1, т. 3) Отчет за вземанията на местни лица от чуждестранни лица
 - Форма СПБ–6Б (Приложение № 9 към чл. 9, ал. 1, т. 4) Отчет за задълженията на местни лица към чуждестранни лица
 - Форма СПБ–7 (Приложение № 10 към чл. 10) Отчет за извършени преки инвестиции в чужбина
 - Отчетни форми по чл. 8 от Валутния закон
 - Форма ПЧИ – Преки чуждестранни инвестиции по тримесечия и указания за попълване
 - Отчетни форми за дейността на предприятията извън ЕС, контролирани от български предприятия
- Въпроси и отговори
- Физически лица
 - Наредба № 27 за статистиката на платежния баланс
 - Статистическа форма по чл. 3, ал. 1 от Наредба № 27 и указания за попълване
 - Отчетни форми
 - Въпроси и отговори (предстои да бъдат публикувани)
- Нотариуси и съдии по вписванията
 - Отчетна форма